

Wojciech Misiąg, Marcin Tomalak

**Analiza i ocena sytuacji
województwa małopolskiego jako podmiotu
transferów środków publicznych
oraz prognoza finansowa
dla regionu na lata 2010–2015**

Warszawa 2009

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Autorzy opracowania:
Wojciech Misiąg, Marcin Tomalak

Opracowanie wykonane na zlecenie
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego
w ramach projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
„Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju – etap I”

Wydawca:
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Polityki Regionalnej
31-542 Kraków, ul. Wielicka 72
politykarozwoju@umwm.pl

Projekt okładki oraz skład publikacji:
ASTEK-MEDIA

Druk publikacji:

ISBN:

Publikacja dostępna w wersji elektronicznej pod adresem:
www.obserwatoria.malopolska.pl

Przy publikowaniu danych z opracowania prosimy o podawanie źródła.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

SYNTEZA WYNIKÓW	5
1. WPROWADZENIE	7
1.1. Cele raportu.....	7
1.2. Metodologia obliczeń.....	8
1.3. Źródła danych.....	9
2. CZYNNIKI KSZTAŁTUJĄCE SYTUACJĘ FINANSOWĄ MAŁOPOLSKI	10
3. ZAŁOŻENIA DO OBLICZEŃ	18
4. PROGNOZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO NA LATA 2010–2015	18
4.1. Prognoza dochodów budżetowych.....	18
4.2. Prognoza wydatków i potencjał inwestycyjny województwa	22
4.3. Prognoza środków na rozwój – tabele finansowe.....	25
4.4. Wrażliwość prognozy na zmiany parametrów	38

Synteza wyników

1. Mimo dość niskiego poziomu PKB (w 2007 roku PKB *per capita* w Małopolsce było o ok. 14% niższe od średniej ogólnopolskiej) od 2005 roku poziom dochodów przypadających na jednego mieszkańca Małopolski jest wyższy od średniej dla całej Polski. Oznacza to, że **skala obciążeń fiskalnych firm i obywateli w Małopolsce jest wyższa niż przeciętnie w całej Polsce.**
2. Województwo małopolskie nie uczestniczy w podziale środków finansujących deficyt sektora finansów publicznych, gdyż jego dochody przewyższają jego wydatki.
3. Szacujemy, że w okresie do roku 2015:
 - w ramach:
 - Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa małopolskiego,
 - komponentu regionalnego Programu Operacyjnego "Kapitał Ludzki",
 - Programu Operacyjnego "Infrastruktura i Środowisko",
 - osi 3 (społecznej) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,jednostki samorządu terytorialnego województwa małopolskiego zawrą umowy o dofinansowanie zadań objętych wsparciem z budżetu UE, w których łączna kwota dofinansowania wyniesie ponad 1.746 mln euro, odpowiada kwocie ok. 7.508,9 mln zł, przy czym kwota ta nie obejmuje zadań zakontraktowanych przez samorządowe osoby prawne i spółki komunalne¹;
 - realizacja dofinansowywanych zadań wymagać będzie współfinansowania środkami krajowymi na kwotę ok. 1.371,6 mln zł;
 - jednostki samorządu terytorialnego otrzymają refundacje wydatków poniesionych na realizację wspieranych zadań w kwocie 8.879,5 mln zł.
4. W latach 1999–2007 województwo małopolskie charakteryzowało się najwyższą spośród wszystkich województw dynamiką dochodów publicznych. Nie znalazło to jednak odbicia w zmianach wielkości środków, jakie w województwie małopolskim można przeznaczyć na wydatki publiczne. Co więcej, relacja wydatków publicznych województwa małopolskiego do średniej ogólnopolskiej była w 2007 roku gorsza niż w roku 1999.
5. Szacujemy, że w latach 2010–2015 budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa małopolskiego zasilą dochody w wysokości 88,0 mld zł. Największą część dochodów będą stanowiły dochody własne, równe 43,4 mld zł. Drugim, pod względem wielkości, źródłem zasilania budżetów JST będzie subwencja ogólna.

¹ Uwzględnienie umów o dofinansowanie z samorządowymi osobami prawnymi i spółkami komunalnymi zwiększyłoby pulę zakontraktowanego dofinansowania o ok. 0,5 mld euro i 2,15 mld zł.

6. Szacujemy, że kwota 88.043,9 mln zł krajowych dochodów publicznych otrzymanych przez JST z województwa małopolskiego w latach 2010–2015, zostanie rozdysponowana w następujący sposób:
- 69.861,6 mln zł sfinansuje wydatki bieżące (ciągłe),
 - 704,9 mln zł zostanie przeznaczone na zakupy inwestycyjne,
 - 3.458,0 mln zł samorzady przeznaczą na dokończenie projektów inwestycyjnych rozpoczętych przed końcem 2009 roku,
 - 14.019,5 mln zł stanowić będzie potencjał własny na finansowanie nowych zadań rozwojowych, w tym nowych projektów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Jeśli uwzględnimy saldo zobowiązań JST, to dodatkowo otrzymamy 2.825,0 mln zł na finansowanie projektów rozwojowych.

Łączny potencjał inwestycyjny JST w województwie małopolskim w latach 2010–2015 wyniesie zatem 16.844,4 zł.

1. Wprowadzenie

1.1. Cele raportu

Poniższy raport, opracowany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, ma dwa cele:

- ocenić wpływ transferów środków w sektorze finansów publicznych na sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego województwa małopolskiego,
- oszacować rozmiary środków, jakie jednostki samorządu terytorialnego z województwa małopolskiego będą mogły w latach 2010–2015 przeznaczyć na nowe wydatki rozwojowe.

Pod pojęciem wydatków rozwojowych rozumiemy:

- wszystkie wydatki majątkowe,
- wydatki bieżące, z wyjątkiem wydatków o charakterze ciągłym, takich jak koszty (osobowe i rzeczowe) utrzymania samorządowych jednostek organizacyjnych, wypłacane z budżetów samorządowych świadczenia pieniężne dla osób fizycznych i dotacje na zadania bieżące, koszty obsługi długu.

Celem tego raportu jest również porównanie obecnych prognoz możliwości finansowania przedsięwzięć rozwojowych z prognozami, jakie sporządziliśmy dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w roku 2005². Przypomnieć należy, że gdy opracowywaliśmy tę pierwszą prognozę, polska gospodarka była w fazie przyspieszającego się wzrostu i zaczynały dopiero napływać środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Dziś wiemy już, że przyjmowane w roku 2005 założenia makroekonomiczne wymagają modyfikacji, że nastąpiły zmiany w systemie finansowym państwa, a jednocześnie dysponujemy znacznie lepszymi danymi o możliwościach wykorzystania w latach 2007–2015 środków UE przyznanych Polsce w ramach perspektywy finansowej 2007–2013.

² Marta Mackiewicz, Elżbieta Malinowska-Misiąg, Wojciech Misiąg, Marcin Tomalak, *Ramy finansowe strategii Województwa Małopolskiego na lata 2007–2013*, niepublikowana ekspertyza opracowana na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Ponieważ prognoza z roku 2005 obejmowała lata 2007–2013, a prognoza prezentowana obecnie – lata 2010–2015, porównanie obu prognoz odnosić się może tylko do lat 2010–2013.

1.2. Metodologia obliczeń

Sposób oceny zdolności województwa do współfinansowania wydatków na zadania wspierane z budżetu UE oraz do finansowania innych programów rozwojowych, nieznajdujących odpowiedników w obecnie ponoszonych wydatkach budżetowych, opiera się na opracowanej w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową metodologii wyliczania potencjału własnego oraz potencjału inwestycyjnego jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał własny oznacza kwotę, jaką jednostka samorządu terytorialnego może – w rozpatrywanym okresie – przeznaczyć z własnych dochodów na finansowanie nowych zadań inwestycyjnych i innych programów rozwojowych. Kwotę potencjału własnego oblicza się odejmując kolejno od prognozowanych dochodów własnych:

- wydatki bieżące (w tym – wynagrodzenia z pochodnymi, wydatki rzeczowe, dotacje celowe, podmiotowe i przedmiotowe, świadczenia na rzecz osób fizycznych),
- wydatki na kontynuację inwestycji rozpoczętych przed początkiem rozpatrywanego okresu,
- niezbędne wydatki na odtworzenie majątku,
- przypadające w rozpatrywanym okresie spłaty zobowiązań zaciągniętych przed początkiem rozpatrywanego okresu.

Potencjał inwestycyjny różni się od potencjału własnego tym, iż dopuszcza również finansowanie wydatków rozwojowych środkami uzyskanymi z zaciągnięcia – w rozpatrywanym okresie – nowych zobowiązań. Wielkość możliwych do zaciągnięcia zobowiązań ustala się na takim poziomie, by obciążenia spłatami i kosztami obsługi nowego długu nie zagrażały stabilności finansowej badanej jednostki, przy czym wymóg ten rozpatrywać należy nie tylko w odniesieniu do rozpatrywanego okresu, lecz również do kolejnych lat. Potencjał inwestycyjny różni się zatem od potencjału własnego o zaplanowaną wielkość zobowiązań zaciągniętych w rozpatrywanym okresie, pomniejszoną o spłaty długu, czyli o przyrost kwoty zobowiązań w rozpatrywanym okresie.

Wielkość ta może być ustalona dość arbitralnie, choć nie bez ograniczeń. Ustalając założenia dotyczące dopuszczalnego wzrostu zobowiązań musimy brać pod uwagę dwie kwestie:

- konieczność przestrzegania obowiązujących norm zadłużenia,
- konieczność zapewnienia możliwości „normalnego” działania po rozpatrywanym okresie (poza horyzontem prognozy).

Należy też pamiętać, że zwiększenie – przez zaciągnięcie dodatkowych zobowiązań – potencjału inwestycyjnego w jednym okresie, zazwyczaj powoduje większe ograniczenie potencjału w następnym okresie. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy zrealizowane inwestycje pozwalają na zwiększenie przyszłych dochodów lub ograniczenie wydatków

Potencjału inwestycyjnego nie należy traktować jako prognozy przyszłych wydatków inwestycyjnych – i to z dwóch powodów. Po pierwsze – potencjał inwestycyjny pokazuje ile środków badana jednostka może przeznaczyć na wydatki rozwojowe. Od prowadzonej polityki budżetowej będzie jednak zależało czy środki te faktycznie zostaną wykorzystane na cele rozwojowe, czy też na szybszy wzrost wydatków bieżących. Po drugie – potencjał inwestycyjny nie obejmuje wydatków inwestycyjnych na:

- zadania kontynuowane, czyli rozpoczęte przed początkiem okresu, dla którego wyliczony jest potencjał,
- drobne zakupy odtworzeniowe.

Oceną górnej granicy wydatków inwestycyjnych dokonywanych ze środków własnych jest więc suma potencjału inwestycyjnego i planowanych wydatków na inwestycje kontynuowane. Dla uzyskania pełnej kwoty możliwych do zrealizowania wydatków inwestycyjnych wielkość tę należy jeszcze skorygować o pozyskiwane dotacje inwestycyjne. Jak dalej zobaczymy, taka „korekta” może być porównywalną co do wielkości z wielkością własnych środków na Inwestycje.

1.3. Źródła danych

Podstawą dla prezentowanych w dalszej części raportu obliczeń prognostycznych były następujące dane źródłowe:

- wyniki prognozy sporządzonej przez nas dla województwa małopolskiego w roku 2005;
- dane ze sprawozdań budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, udostępnione przez Ministerstwo Finansów w formie baz danych obejmujących pełne roczne sprawozdania o dochodach i wydatkach jednostek samorządu terytorialnego;
- wyniki badań nad terytorialnym rozkładem dochodów i wydatków publicznych, prowadzonych w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego,
- projekt ustawy budżetowej na rok 2010,
- dane Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi o algorytmach podziału środków pochodzących z budżetu UE.

2. Czynniki kształtujące sytuację finansową Małopolski

Charakterystyczną, obserwowaną od wielu lat, cechą polskiego sektora finansów jest niedostosowanie rozmiarów i struktury dochodów publicznych do potrzeb wynikających z konieczności sfinansowania wykonywanych zadań publicznych.

Niedostosowanie to widoczne jest na różnych płaszczyznach. Jego najbardziej znanym przejawem jest deficyt budżetowy, wskazujący na niedopasowanie globalnych rozmiarów dochodów do zakresu wykonywanych zadań publicznych. Rozbieżność dochodów i potrzeb widzimy również, gdy analizujemy finanse wybranych segmentów sektora finansów publicznych. Ani jednostki samorządu terytorialnego, ani państwowe instytucje ubezpieczeń społecznych, ani szkoły wyższe nie są w stanie funkcjonować finansując swą działalność pobieranymi przez siebie dochodami – muszą być dodatkowo zasilane środkami pochodzącymi z budżetu państwa.

Zasilanie takie możliwe jest dzięki temu, że dochody budżetu państwa znacznie przekraczają koszty wykonania tych zadań, które powierzone są państwowym jednostkom budżetowym, czyli tym instytucjom, dla których budżet państwa jest jedynym źródłem finansowania. Polski system finansów publicznych jest więc bardzo scentralizowany. Również w budżecie państwa skoncentrowane są przychody pochodzące z zaciąganego przez Skarb Państwa długu publicznego, stanowiącego wciąż znaczące źródło finansowania wydatków publicznych.

W 2007 roku własne dochody pokrywały:

- 63,1% wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego,
- 8,6% wydatków KRUS,
- 46,3% wydatków publicznych szkół wyższych,
- 24,3% wydatków państwowych instytucji kultury,
- 64,2% wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2,6% wydatków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Środkami własnymi większymi od wydatków dysponowały m.in. Fundusz Pracy i Agencja Nieruchomości Rolnych, a także wszystkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W budżecie państwa dochody własne (pochodzące spoza sektora finansów publicznych) stanowiły 167,4% wydatków nietransferowych.

Istotne są również dysproporcje terytorialnego rozkładu dochodów i wydatków publicznych. Mają one swe źródło w zróżnicowanej sytuacji gospodarczej województw, a także w pewnych specyficznych cechach polskiego systemu podatkowego, powodujących, iż zróżnicowanie poziomu dochodów publicznych w układzie województw (przeliczonych na jednego mieszkańca) jest znacznie większe niż zróżnicowanie poziomów PKB na jednego mieszkańca.

W 2007 roku rozpiętość wojewódzkich wskaźników PKB na jednego mieszkańca wyrażała się proporcją 2,38:1. W tym samym roku rozpiętość wojewódzkich wskaźników dochodów publicznych na jednego mieszkańca wynosiła 5,03:1. Oznacza to, że mierzony wielkością PKB na jednego mieszkańca poziom rozwoju gospodarczego jest tylko jednym z czynników określających dochody publiczne tworzone i gromadzone w poszczególnych województwach.

Istotne znaczenie mają też dysproporcje w podziale dochodów publicznych pomiędzy miasta (a szczególnie duże metropolie) i obszary wiejskie. Dysproporcje te są przede wszystkim „zasługą” specyficznego systemu opodatkowania rolnictwa, a także niedostatku infrastruktury technicznej i społecznej na obszarach wiejskich.

Wszystkie te czynniki sprawiają, że w polskim sektorze finansów publicznych konieczna jest redystrybucja znacznej części dochodów publicznych. Tylko dzięki transferom wewnątrz sektora finansów publicznych możliwe jest funkcjonowanie wielu istotnych instytucji publicznych, transfery te powinny również służyć stopniowemu wyrównywaniu poziomu życia i możliwości rozwojowych w poszczególnych województwach.

Według obliczeń Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w 2007 roku 32% wydatków publicznych finansowane zostało środkami przekazanymi instytucjom dokonującym wydatków przez inne jednostki sektora finansów publicznych – w roku 2006 wskaźnik ten był jeszcze wyższy i wynosił 33,8%. Oczywiście jest więc, że możliwości wydatków w poszczególnych województwach są mocno uzależnione od rozmiarów i struktury transferów dokonywanych wewnątrz sektora finansów publicznych. Należy przy tym pamiętać, że transfery te składają się z wielu strumieni środków, przekazywanych przez różne instytucje, według różnych procedur wykorzystujących różne kryteria podziału środków. Przy niedostatku koordynacji działania różnych instytucji rządowych dysponujących finansowymi instrumentami polityki regionalnej, może to dawać dość nieoczekiwane rezultaty.

Funkcjonowanie systemu transferów wewnątrz sektora finansów publicznych zilustrujemy przykładem województwa małopolskiego. Prezentowane poniżej dane pochodzą z obliczeń wykonywanych w ramach prowadzonych od kilku lat badań nad terytorialnym rozkładem dochodów i wydatków publicznych. Analizowane poniżej dane pochodzą z lat 1999–2007.

Przypomnijmy na początek kilka istotnych faktów dotyczących województwa małopolskiego. Dla dalszych rozważań istotne będzie to, że:

- pod względem poziomu PKB na jednego mieszkańca województwo małopolskie zajmowało w 2007 roku dziesiąte miejsce w kraju – niższym poziomem PKB *per capita* charakteryzowały się tylko województwa Polski Wschodniej i województwo opolskie;
- gospodarka województwa charakteryzuje się dużym udziałem przemysłu i usług w tworzeniu PKB, stosunkowo słabe jest natomiast rolnictwo;
- w końcu 2007 roku stopa bezrobocia wynosiła w województwie małopolskim 8,7%, podczas gdy w skali całego kraju – 11,2%;
- województwo małopolskie jest stosunkowo słabo zurbanizowane – w końcu 2007 roku ludność miast stanowiła 49,4% ogólnej liczby mieszkańców województwa, podczas gdy średnia dla całej Polski wynosiła wówczas 61,2%.

Analizę wpływu, jaki na finanse publiczne województwa małopolskiego wywierają operacje finansowe całego sektora finansów publicznych rozpoczniemy od prezentacji zestawienia ujmującego w bardzo syntetyczny sposób czynniki kształtujące dochody i wydatki instytucji publicznych województwa w latach 1999–2007, przeliczone na wielkości przypadające na 1 mieszkańca.

Tabela 1. Dochody i wydatki sektora finansów publicznych Polski i województwa małopolskiego w latach 1999–2007

Treść	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	zł, na 1 mieszkańca								
Polska									
Dochody przypisane do województw	6.333,7	6.745,2	6.998,8	7.165,3	7.605,1	8.015,2	8.882,1	9.754,4	11.386,1
Dochody nierozdzielone	433,4	489,4	562,6	483,0	438,7	487,0	498,9	536,8	645,7
Razem dochody	6.767,2	7.234,6	7.561,4	7.648,3	8.043,7	8.502,2	9.380,9	10.291,2	12.031,7
Finansowanie deficytu	495,9	553,1	1.000,4	1.236,7	1.159,0	1.356,4	1.033,2	957,3	408,1
Wydatki przypisane do województw	5.809,6	6.330,6	6.979,4	7.140,7	7.333,1	7.737,7	8.102,6	8.561,5	9.171,1
Wydatki ogólnopaństwowe	1.022,9	1.049,5	1.176,1	1.304,7	1.481,6	1.659,0	1.875,1	2.004,2	2.187,3
Wydatki nierozdzielone	430,5	407,6	406,2	439,6	388,0	461,9	436,3	682,9	1.081,4
Razem wydatki	7.263,0	7.787,7	8.561,8	8.884,9	9.202,7	9.858,5	10.414,1	11.248,5	12.439,8
Małopolska									
Dochody przypisane do województw	5.574,7	5.759,8	6.069,7	6.450,3	7.015,1	7.770,2	8.980,8	9.683,7	11.397,4
Dochody nierozdzielone	433,4	489,4	562,6	483,0	438,7	487,0	498,9	536,8	645,7
Razem dochody	6.008,1	6.249,2	6.632,3	6.933,3	7.453,7	8.257,1	9.479,6	10.220,5	12.043,1
Finansowanie deficytu	983,7	1.290,8	1.706,9	1.706,4	1.525,0	1.360,7	675,4	611,1	-18,0
Wydatki przypisane do województw	5.538,4	6.083,0	6.756,9	6.895,4	7.109,1	7.496,9	7.843,6	8.144,5	8.756,4
Wydatki ogólnopaństwowe	1.022,9	1.049,5	1.176,1	1.304,7	1.481,6	1.659,0	1.875,1	2.004,2	2.187,3
Wydatki nierozdzielone	430,5	407,6	406,2	439,6	388,0	461,9	436,3	682,9	1.081,4
Razem wydatki	6.991,8	7.540,0	8.339,2	8.639,7	8.978,7	9.617,8	10.155,0	10.831,6	12.025,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

Konstrukcja tej tabeli wymaga pewnych komentarzy.

Dochody publiczne zostały w tabeli podzielone na dwie części. Kategoria „dochody przypisane do województw” obejmuje te rodzaje dochodów publicznych, dla których określić można miejsce ich powstania – dochody te stanowią ok. 95% dochodów publicznych. Do „dochodów nierozdzielonych” zaliczono dochody, dla których nie można określić miejsca ich powstania (np. cła), a także dochody, których rozdzielenie na województwa jest niemożliwe ze względu na brak odpowiednich danych statystycznych. Pamiętać należy, że dochody ujmowane w tabeli 1 nie obejmują transferów pomiędzy instytucjami publicznymi.

Wydatki publiczne podzielone zostały na trzy części:

- wydatki przypisane do województw, obejmujące wydatki dokonywane przez cywilne instytucje publiczne na terenie województwa;
- nierozdzielane na województwa wydatki ogólnopaństwowe, do których zaliczono wydatki na obronę narodową, bezpieczeństwo publiczne, wymiar sprawiedliwości, wydatki najwyższych organów władzy państwowej, a także wydatki na obsługę długu publicznego oraz składki do budżetu UE – wydatki te stanowią ok. 14% wszystkich wydatków publicznych;
- wydatki nierozdzielone, których podział na województwa był niemożliwy ze względu na brak danych – stanowią one ok. 6% analizowanych wydatków.

Pozycją saldującą jest „finansowanie deficytu” – pokazuje ona rozmiary finansowania wydatków publicznych środkami, które nie są dochodami publicznymi, co w praktyce oznacza niemal w całości środki pochodzące z kredytów, emisji papierów wartościowych oraz z prywatyzacji.

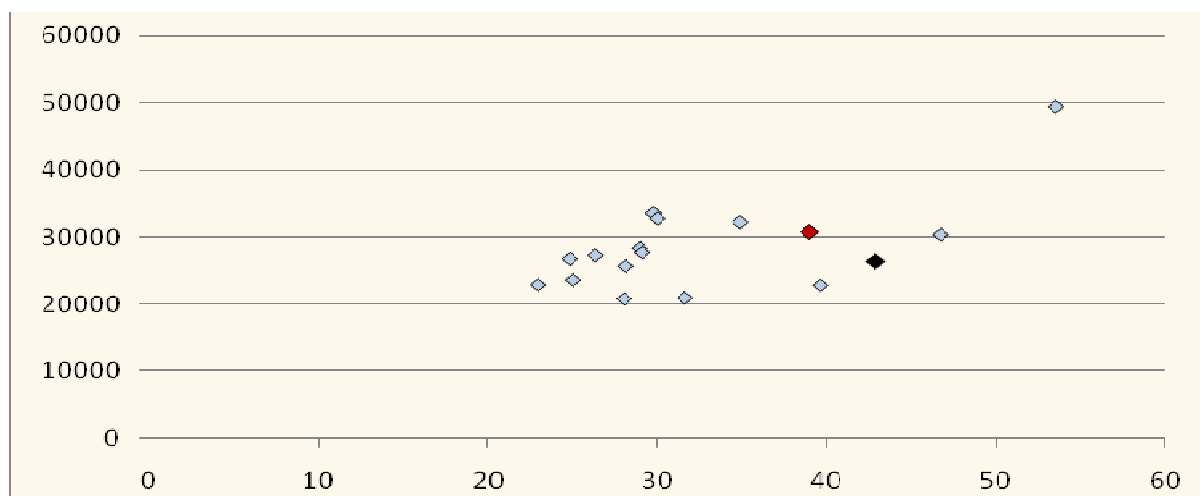
Najbardziej zaskakującą informacją zawartą w tabeli 1 jest to, że dochody publiczne „wytworzone” w województwie małopolskim rosły w latach 1999–2007 znacznie szybciej niż

dochody w całym kraju, co więcej – mimo dość niskiego poziomu PKB (w 2007 roku PKB *per capita* w Małopolsce było o ok. 14% niższe od średniej ogólnopolskiej) od 2005 roku poziom dochodów przypadających na jednego mieszkańca Małopolski jest wyższy od średniej dla całej Polski. Oznacza to, że **skala obciążeń fiskalnych firm i obywateli w Małopolsce jest wyższa niż przeciętnie w całej Polsce**. Z punktu widzenia perspektyw rozwojowych Małopolski jest to oczywiście zjawisko niekorzystne.

Wysokie obciążenia fiskalne Małopolski nie mają oczywiście swej przyczyny w ustanowieniu dla tego województwa odrębnego, szczególnie restrykcyjnego systemu podatkowego. Wynikają one natomiast z faktu, iż polski system podatkowy traktuje bardzo nierówno różne sektory gospodarki – jest „łaskawy” dla rolnictwa i jego otoczenia, względnie łaskawy dla tradycyjnego przemysłu, znacznie mocniej obciąża sektor usług. Sektorowe zróżnicowanie obciążeń fiskalnych spowodowane jest przede wszystkim stosowaniem odrębnych zasad opodatkowania rolnictwa, a także stosowaniem bardzo zróżnicowanych stawek VAT.

Skalę nierównomierności obciążeń fiskalnych w poszczególnych województwach zilustrowano na wykresie 1. Każdy punkt na tym wykresie odpowiada jednemu województwu. Punkt czerwony oznacza przeciętne wartości dla całej Polski, punktem granatowym wyróżniono województwo małopolskie. Na osi pionowej wykresu odłożono wielkości PKB na jednego mieszkańca (w złotych), na osi poziomej – wojewódzkie wskaźniki obciążeń fiskalnych – wyrażone w procentach relacje dochodów publicznych przypisanych do województw do PKB wytworzonego w tych województwach.

Wykres 1. Zależność skali obciążeń fiskalnych od wielkości PKB na jednego mieszkańca (według województw) w 2007 roku

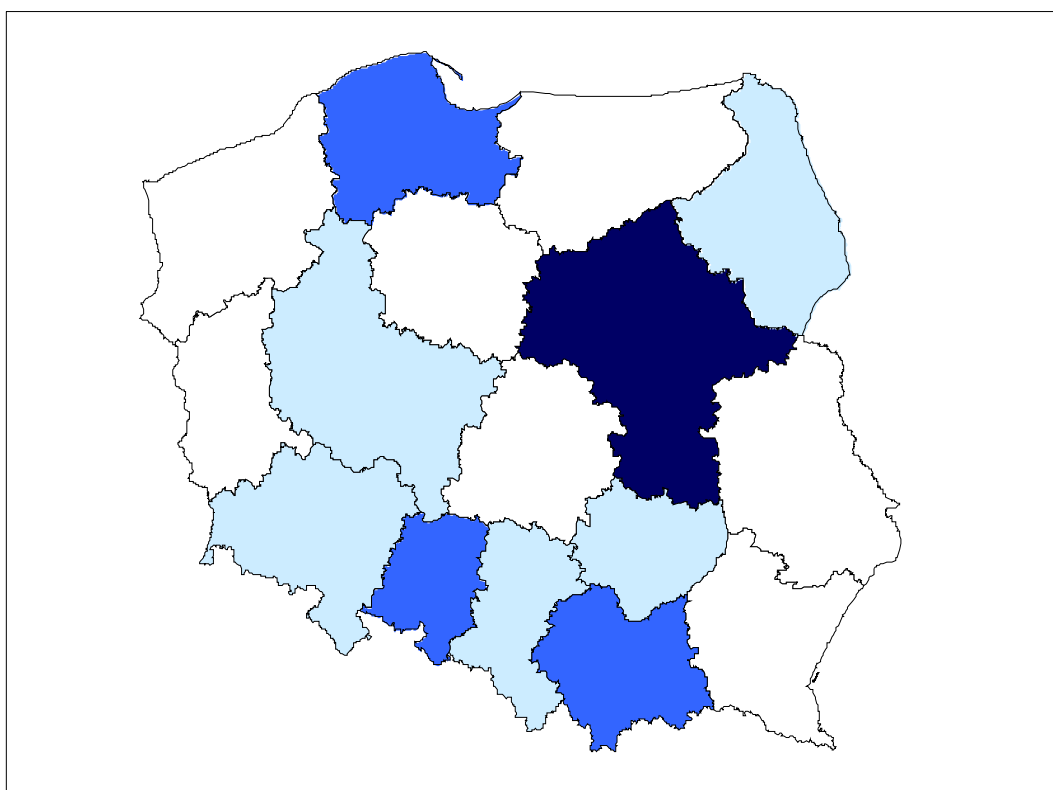
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

Jak widzimy, o ile wielkości PKB *per capita* w piętnastu województwach (poza mazowieckim) są stosunkowo mało zróżnicowane, to rozpiętości wskaźników obciążeń fiskalnych są ogromne – od 22% do prawie 55%. Prorozwojowa struktura małopolskiej gospodarki okazuje się więc źle dopasowana do mechanizmów systemu podatkowego, co należy oczywiście traktować jako zarzut pod adresem systemu podatkowego.

Powracając do tabeli 1 zauważmy teraz, że województwo małopolskie nie uczestniczy w podziale środków finansujących deficyt sektora finansów publicznych, gdyż jego dochody przewyższają jego wydatki. Z jednej strony może to być tytuł do chwały, trzeba jednak pamiętać, że chwałę jednego z zaledwie czterech województw wykazujących nadwyżkę dochodów nad wydatkami, województwo małopolskie okupuje ograniczonym dostępem do środków publicznych.

Na wykresie 2 pokazano jak Polska dzieli się na województwa „samofinansujące się” i województwa będące „beneficjentami netto” operacji transferowych wewnątrz sektora finansów publicznych. Zauważyć warto, że w grupie zaledwie czterech województw wykazujących nadwyżki własnych dochodów na wydatkami, znajdują się województwa, które w rankingu według wielkości PKB na jednego mieszkańca zajmują miejsca dziesiąte i jedenaste. Zwrócić też należy uwagę na fakt, iż jedną z przyczyn, dla których województw samofinansujących się jest tak mało, jest bardzo szybki wzrost wydatków ogólnopaństwowych, obciążających równomiernie wszystkie województwa – pomiędzy rokiem 1999 i 2007 wydatki przypisane województwom wzrosły bowiem o 58,1%, to wydatki ogólnopaństwowe – o 113,8%.

Wykres 2. Stopień samofinansowania województw w 2007 roku

Powyżej 125%	Od 100 do 125%	Od 75 do 100%	Poniżej 75%
--------------	----------------	---------------	-------------

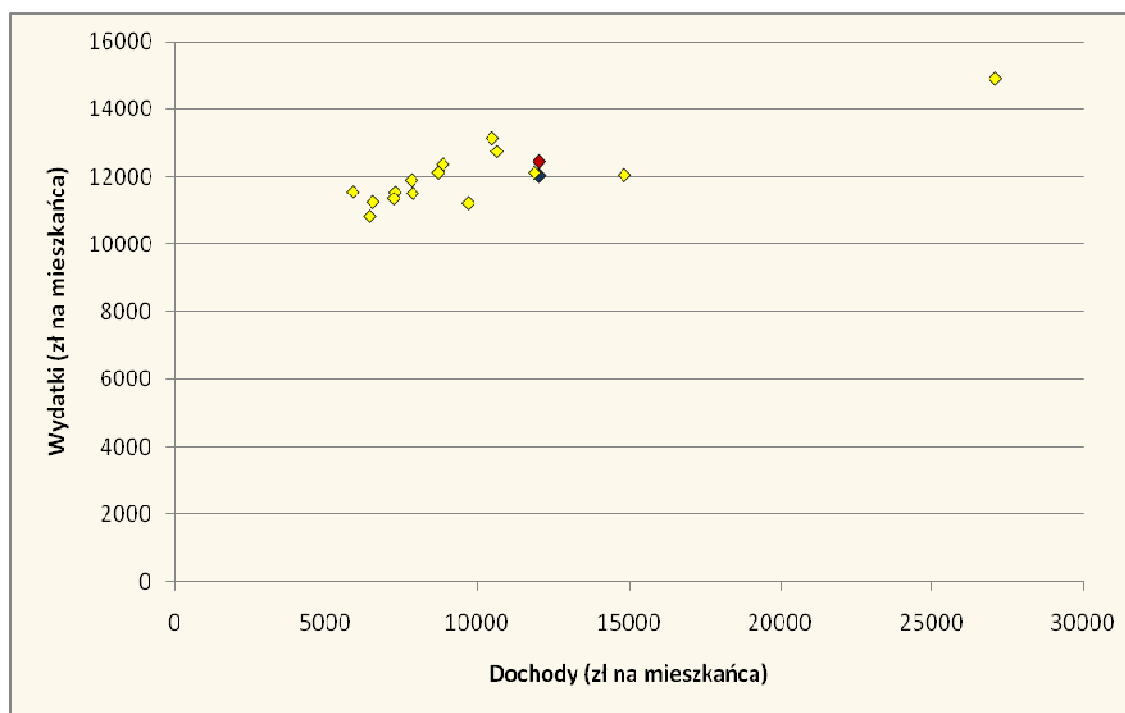
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

Jak zatem działa system transferów między województwami? Dobrze ilustruje to wykres 3, na którym przedstawiono dane z 2007 roku, dotyczące poziomu dochodów i wydatków publicznych w województwach. Analiza tego wykresu pokazuje, że:

- po pierwsze – system transferów w zasadniczy sposób zmniejsza dysproporcje między województwami – widać to zarówno w położeniu „samotnego” punktu reprezentującego województwo mazowieckie, jak i w tym, że „chmura” punktów ilustrująca dochody i wydatki pozostałych województw jest znacznie bardziej rozciągnięta wzdłuż osi x, niż wzdłuż osi y;
- system transferów w zasadzie nie narusza kolejności województw w rankingu dochodów – jeśli w województwie A dochody były większe niż w województwie B, to – w większości przypadków – wydatki województwa A są też większe od wydatków w województwie B, choć różnica w wielkości wydatków będzie mniejsza niż różnica dochodów;

- od reguły tej są wyjątki, a jednym z nich jest województwo małopolskie.

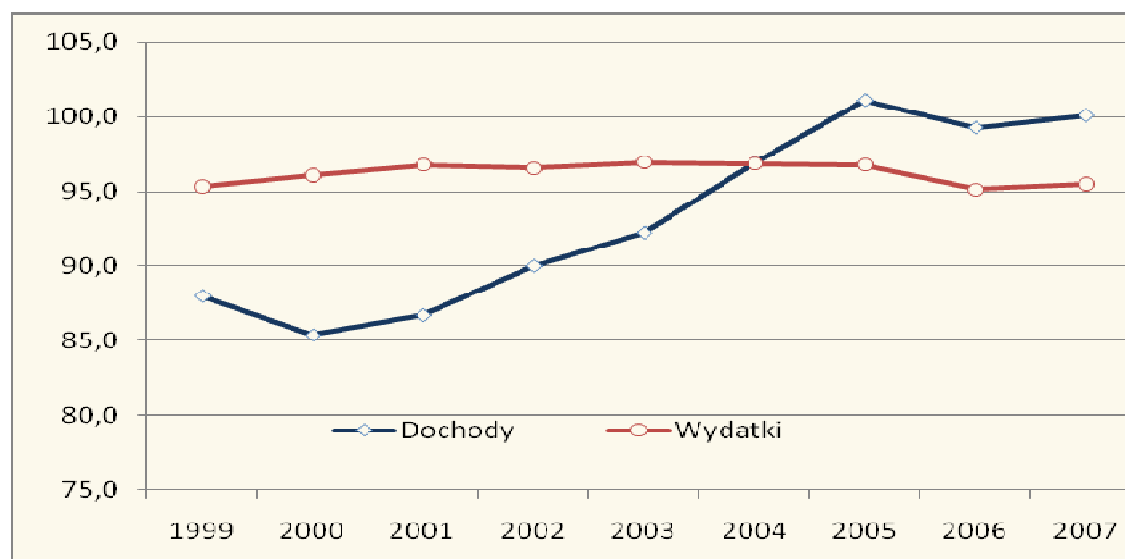
Wykres 3. Dochody i wydatki publiczne według województw w 2007 roku

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

W latach 1999–2007 województwo małopolskie charakteryzowało się najwyższą spośród wszystkich województw dynamiką dochodów publicznych. Nie znalazło to jednak odbicia w zmianach wielkości środków, jakie w województwie małopolskim można przeznaczyć na wydatki publiczne. Co więcej, relacja wydatków publicznych województwa małopolskiego do średniej ogólnopolskiej była w 2007 roku gorsza niż w roku 1999.

Wykres 4. Dochody i wydatki publiczne (na 1 mieszkańca) w województwie Małopolskim w latach 1999–2007 (Polska ogółem = 100)

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

Jak stąd widać, system transferów może działać dość wybiórczo, „awansując” lub degradując niektóre województwa.

W tabeli 2 przedstawione zostały dane obrazujące wydatki ponoszone w województwie małopolskim w latach 2006–2007 przez wybrane rodzaje jednostek sektora finansów publicznych. Dane te, prezentowane po przeliczeniu na wielkości *per capita*, skonfrontowano z danymi o przeciętnych wydatkach w całej Polsce oraz o wydatkach w województwie mazowieckim. Z danych tych wynika, że tylko w dwóch przypadkach – wydatków publicznych szkoły wyższe i wydatków państwowych instytucji kultury – wydatki w województwie małopolskim przekraczały średnią krajową. Nie zmienia to jednak ogólnego obrazu, a co więcej – w przypadku tych dwóch segmentów sektora finansów publicznych przekroczenie średniej krajowej nie zapewnia jeszcze przyzwoitego poziomu finansowania ani małopolskim uczelniom, ani małopolskim instytucjom kultury.

Tabela 2. Dochody i wydatki sektora finansów publicznych Polski i województwa małopolskiego w latach 1999–2007

Treść	2006			2007		
	Polska	Małopolska	Mazowsze	Polska	Małopolska	Mazowsze
Ogółem	10.866,4	10.585,0	13.367,0	11.620,3	11.325,5	14.595,3
w tym:						
Budżet państwa	2.238,2	2.336,6	2.733,0	2.472,7	2.517,7	3.145,6
Jednostki samorządu terytorialnego	3.148,5	2.969,5	3.933,6	3.387,4	3.274,7	4.317,5
Gospodarka pozabudżetowa JST	281,3	182,8	236,2	287,0	184,9	244,2
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	2.988,7	2.888,3	3.485,5	3.089,3	2.942,9	3.683,6
KRUS	475,1	413,2	522,7	459,3	413,2	512,4
PFRON	81,0	79,2	84,3	88,8	86,4	101,7
Fundusz Pracy	143,8	85,5	191,9	140,1	86,5	176,4
Narodowy Fundusz Zdrowia	963,3	952,8	1.146,7	1.109,1	1.102,1	1.302,7
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	92,3	75,1	207,6	95,7	75,6	236,4
Szkoły wyższe	346,3	530,2	527,2	370,5	563,1	536,3
Instytucje kultury	18,3	29,3	103,1	20,1	32,3	110,6

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

Nawet po tak pobieżnej analizie sytuacji finansowej województwa małopolskiego można stwierdzić, że obowiązujące zasady gospodarowania środkami publicznymi, w tym w szczególności zasady dystrybucji tych środków są dla województwa małopolskiego wyjątkowo niekorzystne.

Dlaczego tak się dzieje? Czy powodów szukać należy w polityce województwa, czy też w mechanizmach polityki regionalnej?

W moim przekonaniu zasadniczą przyczyną finansowych problemów województwa małopolskiego jest fakt, iż system transferów międzywojewódzkich, albo – mówiąc szerzej – system kształtowania regionalnego rozkładu dochodów publicznych (a przez to i wydatków publicznych) nie jest systemem w potocznym znaczeniu tego słowa, lecz kombinacją wielu różnych procedur stosowanych mniej lub bardziej rygorystycznie przez różne instytucje państwowe. Wspólną cechą większości takich algorytmów jest ich niezmiernie pasywny, „socjalny” charakter, powodujący wyrównywanie transferów kierowanych do poszczególnych województw, a jednocześnie ignorowanie wielu istotnych potrzeb.

Jako przykłady takich „socjalnych” algorytmów wymienić można na przykład:

- ★ słynną formułę „80–10–10”, określającą podział pomiędzy województwa środków na regionalne programy operacyjne;

- ★ algorytm podziału środków na subwencje oświatowe, wykorzystujący bardzo szeroki zestaw wskaźników określających zadania oświatowe od strony „produktowej”, a jednocześnie pozbawiony jakichkolwiek powiązań z efektami działalności dydaktycznej; inną wadą tego algorytmu jest to, że mimo pozorów stosowania preferencji dla gmin prowadzących szkoły podstawowe i średnie na terenach wiejskich, algorytm powoduje niedofinansowanie tych szkół;
- ★ algorytm podziału środków Funduszu Pracy, w którym praktycznie jedynym istotnym parametrem jest liczba bezrobotnych, choć środki Funduszu Pracy w założeniu służyć miały temu, by do bezrobocia nie dopuszczać;
- ★ algorytm podziału środków Narodowego Funduszu Zdrowia, pomijający istotne czynniki determinujące poziom wydatków zapewniający równy dostęp do usług medycznych, takich jak np. stopień urbanizacji, czy rozmiary ruchu turystycznego;
- ★ sposób wyliczania dotacji dla szkół wyższych, sprowadzający do nieistotnego minimum zależność wielkości dotacji od osiągnięć(efektów), a przyjmujący za najważniejszy czynnik determinujący wysokość dotacji – wysokość tej samej dotacji z ubiegłego roku;
- ★ bardzo formalne parametry określające podział pomiędzy województwa środków UE na finansowanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Większość wyliczonych powyżej algorytmów funkcjonuje – bez większych zmian – już od wielu lat. Od wielu lat nie podjęto jednak próby ich modyfikacji. Nie udało się też – mimo podejmowanych prób – wzmocnić mechanizmów koordynacji działania różnych instytucji kształtujących regionalne rozkłady dochodów i wydatków publicznych. Najbardziej spektakularnym przykładem są tu relacje dwóch instytucji: Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, odgrywających wiodące role w gospodarowaniu środkami UE.

Wnioski, jakie wyciągnąć można z sytuacji województwa małopolskiego muszą więc dotyczyć działających obecnie mechanizmów polityki regionalnej i szerzej – zasad funkcjonowania sektora finansów publicznych, niż polityki województwa. Przytoczone powyżej dane, wskazują wyraźnie na konieczność zasadniczej reorientacji polityki finansowej państwa. Oczywiście wydają się przy tym kierunki zmian – stosowanie bardziej aktywnych instrumentów wspierania prorozwojowo nastawionych regionów i znacznie lepsza niż obecnie koordynacja działania wszystkich instytucji administracji rządowej i działania stosowanych przez te instytucje instrumentów finansowych. Sytuacja polskich finansów publicznych nie jest dobra – i to powinien być kolejny (choć nie jedyny) argument za tym, by środki publiczne były koncentrowane na działaniach faktycznie służących celom rozwojowym. Pozostawienie obecnie działających mechanizmów nasze szanse rozwojowe w znaczący sposób ogranicza.

3. Założenia do obliczeń

Zestawienie prognozy potencjału inwestycyjnego wymaga przyjęcia dość licznych założeń, dotyczących systemu prawnego, w którym strategia będzie realizowana oraz parametrów liczbowych opisujących zarówno warunki zewnętrzne, jak i politykę budżetową prowadzoną przez jednostki samorządowe. Najważniejsze z tych założeń, dotyczących:

- parametrów makroekonomicznych,
- krajowych dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego,
- dopuszczalnego zadłużenia,
- środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

przedstawimy w niniejszym rozdziale.

4. Prognoza potencjału rozwojowego na lata 2010–2015

Ostatni rozdział analizy poświęcimy omówieniu wyników prognozy potencjału rozwojowego jednostek samorządu terytorialnego w województwie małopolskim. Najpierw przedstawimy prognozę dochodów, następnie przejdziemy do omówienia prognozy wydatków i potencjału inwestycyjnego. W ostatniej części opracowania omówimy zagadnienia związane z wrażliwością prognozy na zmiany parametrów, a także zajmiemy się porównaniem obecnych wyników z wynikami poprzedniej prognozy.

4.1. Prognoza dochodów budżetowych

Projekty rozwojowe będą finansowane z trzech podstawowych źródeł:

- publicznych środków krajowych, czyli dochodów własnych JST z województwa małopolskiego powiększonych o dochody transferowe uzyskane z budżetu państwa i z funduszy celowych,
- środków pomocowych przekazanych z budżetu Unii Europejskiej,
- środków zewnętrznych, pożyczonych z sektora finansowego i zwiększających wielkość zobowiązań JST.

W długim okresie tylko dwa pierwsze źródła finansowania wydatków zwiększają potencjał rozwojowy województwa. Ostatnie z wymienionych źródeł finansowania – środki zewnętrzne pozyskane w formie kredytów, pożyczek i emisji papierów dłużnych – zwiększa w określonym roku możliwości inwestycyjne, lecz w długim okresie nie wpływa na łączną wielkość wy-

datków rozwojowych. W przyszłości cała pożyczona kwota zostanie zwrócona, a spłaty zmniejszą łącznie potencjał inwestycyjny w kolejnych latach dokładnie o tyle samo, o ile zwiększył się potencjał w roku, w którym dług był zaciągany. Wykorzystanie środków zewnętrznych w finansowaniu inwestycji jest jednak o tyle ważnym źródłem finansowania wydatków, że wiąże się z szybszym terminem realizacji projektów rozwojowych, a jednocześnie dla jednostek o niskim potencjale własnym może być jedynym dostępnym źródłem współfinansowania inwestycji wspieranych środkami Unii Europejskiej.

W naszej symulacji dochodów na lata 2010–2015 założyliśmy, że do dochodów krajowych JST będziemy także zaliczać refundacje z Unii Europejskiej na projekty rozpoczęte do końca 2009 roku.

Szacujemy, że w latach 2010–2015 budżety jednostek samorządu terytorialnego zasilą dochody w wysokości 88,0 mld zł. Największą część dochodów będą stanowiły dochody własne, równe 43,4 mld zł. Drugim, pod względem wielkości, źródłem zasilania budżetów JST będzie subwencja ogólna. Zgodnie z prognozą wyniesie ona 30,1 mld zł. Drugie źródło dochodów transferowych z budżetu państwa – dotacje celowe – wyniesie 12,3 mld zł, z czego 1,9 mld zł będą stanowiły dotacje na zadania inwestycyjne. Zakładając, że system dochodów JST nie ulegnie zmianie, nieznacznie zmieni się struktura dochodów samorządowych. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem JST wzrośnie z 47,4% w 2010 roku, do 49,9% w roku 2015, co zwiększy swobodę gospodarowania środkami przez samorządy.

Tabela 3. Dochody JST z województwa małopolskiego w latach 2008–2015

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł								
Dochody ogółem	11.625,7	12.609,2	12.953,4	13.533,0	14.050,4	14.883,3	15.815,2	16.808,6	88.043,9
Dochody własne	5.667,5	5.887,9	6.136,3	6.543,6	6.957,3	7.429,4	7.894,8	8.393,1	43.354,5
PIT	2.255,8	2.326,3	2.404,9	2.602,4	2.802,0	3.040,8	3.246,4	3.465,8	17.562,3
CIT	553,1	525,4	563,9	621,9	683,4	752,3	832,8	921,9	4.376,2
Podatek od nieruchomości	949,3	984,5	1.039,4	1.109,1	1.177,7	1.251,8	1.334,5	1.422,5	7.335,0
Podatek rolny	75,9	76,6	82,5	86,0	89,5	94,6	99,7	105,3	557,7
Podatek od środków transportowych	61,1	62,5	66,0	70,5	74,8	79,5	84,8	90,4	466,0
Podatek od czyn. cywilnoprawnych	162,9	154,7	162,6	173,0	183,7	195,2	208,1	221,8	1.144,3
Oplata skarbowa	43,3	41,1	43,2	46,0	48,8	51,9	55,3	58,9	304,0
Dochody z majątku	383,2	405,5	426,1	453,3	481,4	511,6	545,4	581,4	2.999,2
Pozostałe dochody własne	1.183,0	1.311,1	1.347,9	1.381,6	1.416,1	1.451,5	1.487,8	1.525,0	8.609,8
Dotacje z budżetu państwa	1.762,4	1.617,5	1.753,8	1.866,0	1.981,5	2.106,2	2.245,2	2.393,3	12.345,9
Na zadania bieżące	1.458,6	1.414,9	1.486,5	1.581,6	1.679,5	1.785,1	1.903,0	2.028,6	10.464,2
Na zadania inwestycyjne	303,8	254,4	267,3	284,4	302,0	321,0	342,2	364,8	1.881,8
Inne dotacje	140,7	197,2	202,7	207,8	213,0	218,3	223,7	229,3	1.294,8
Subwencja ogólna	3.750,3	4.137,1	4.296,9	4.567,7	4.835,0	5.129,5	5.451,5	5.792,8	30.073,4
Refundacje z UE na finansowanie inwestycji kontynuowanych¹	304,7	769,6	563,6	348,0	63,7	0,0	0,0	0,0	957,3

¹ Inwestycje rozpoczęte przez dniem 1 stycznia 2010 roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie przesłanych ankiet, sprawozdań Rb–27s oraz o Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Województwa Małopolskiego.

Siła oddziaływania różnych źródeł dochodów na potencjał rozwojowy zależeć będzie od rodzaju jednostki. Dochody województw wyróżniać się będą wyższym udziałem dotacji z budżetu państwa sięgającym 14,9% dochodów ogółem, wyższy będzie również udział dochodów własnych. Subwencja ogólna stanowić zaś będzie w budżecie województwa znacznie mniejszą część niż w budżetach powiatów i gmin. Łączne transfery z budżetu państwa do województwa samorządowego wyniosą 33,2% dochodów, co oznacza, że rząd będzie miał mniejszy wpływ na finanse województwa niż na finanse gmin i powiatów.

Wśród dochodów własnych województwa kluczowe znaczenie mają wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych. Po spodziewanym spadku tych wpływów w 2009 roku

oczekujemy, że od 2010 roku, wraz ze stopniową poprawą warunków gospodarczych, zaczną się one zwiększać. Obserwacje z lat ubiegłych wskazują, że wraz z poprawą sytuacji gospodarczej wpływy z podatku CIT rosły szybciej niż PKB, lecz jest to bardzo niestabilne źródło wpływów, które w większym stopniu zależy od sytuacji w kilku dużych przedsiębiorstwach niż od ogólnej sytuacji gospodarczej regionu.

Szacujemy, że w 2010 roku wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych wzrosną o około 7%, zaś średnia dynamika CIT w latach 2010–2015 wyniesie niecałe 10%. W obecnych warunkach dynamika ta wydaje się wysoka, lecz warto również wziąć pod uwagę, że jest ona znacznie mniejsza niż w latach dynamicznego wzrostu gospodarczego 2004–2008.

Tabela 4. Dochody Województwa Małopolskiego w latach 2008–2015

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł								
Dochody ogółem	930,3	1.211,6	992,0	961,8	949,1	1.022,9	1.105,1	1.194,6	6225,6
Dochody własne	481,1	484,0	512,7	557,6	604,8	657,9	717,3	782,6	481,1
PIT	74,7	78,5	80,9	87,2	93,5	101,0	107,5	114,3	74,7
CIT	348,6	331,2	355,4	392,0	430,7	474,2	524,9	581,1	348,6
Dochody z majątku	3,2	3,2	3,4	3,6	3,8	4,1	4,3	4,6	3,2
Pozostałe dochody własne	54,6	71,0	73,0	74,8	76,7	78,6	80,6	82,6	54,6
Dotacje z budżetu państwa	125,4	73,6	131,7	140,1	148,8	158,2	168,6	179,8	125,4
Na zadania bieżące	58,5	58,5	61,4	65,4	69,4	73,8	78,6	83,8	58,5
Na zadania inwestycyjne	66,9	66,9	70,3	74,8	79,4	84,4	90,0	95,9	66,9
Inne dotacje	12,9	20,5	21,1	21,6	22,2	22,7	23,3	23,9	12,9
Subwencja ogólna	130,6	147,7	153,9	163,6	173,4	184,1	195,8	208,4	130,6
Refundacje z UE na finansowanie inwestycji kontynuowanych¹	180,2	485,8	172,6	78,9	0,0	0,0	0,0	0,0	251,5

¹ Inwestycje rozpoczęte przez dniem 1 stycznia 2010 roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie sprawozdań Rb–27s oraz o WPI Województwa Małopolskiego.

W powiatach zależność dochodów od transferów z budżetu państwa nadal będzie dosyć wysoka. Udział dochodów własnych utrzyma się powyżej 30% dochodów ogółem, a struktura dochodów w latach 2010–2015 prawie się nie zmieni. Źródłem największych dochodów pozostanie subwencja ogólna z budżetu państwa, która w 2015 r. będzie dostarczała prawie połowę dochodów ogółem, czyli nieco więcej, niż obecnie.

Tabela 5. Dochody powiatów z województwa małopolskiego w latach 2008–2015

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł								
Dochody ogółem	1.488,0	1.638,4	1.684,3	1.717,7	1.784,5	1.885,1	1.988,4	2.097,1	11.157,1
Dochody własne	468,7	492,8	508,0	536,8	565,9	599,6	629,9	662,1	3.502,3
PIT	256,6	264,5	272,4	293,6	314,9	340,4	362,0	385,0	1.968,1
CIT	12,0	11,4	12,2	13,4	14,8	16,3	18,0	19,9	94,6
Dochody z majątku	13,9	17,8	18,7	19,9	21,2	22,5	24,0	25,6	131,9
Pozostałe dochody własne	186,2	199,1	204,7	209,8	215,1	220,5	226,0	231,6	1.307,7
Dotacje z budżetu państwa	301,2	272,5	286,3	304,6	323,5	343,9	366,5	390,7	2.015,6
Na zadania bieżące	221,1	229,4	241,0	256,4	272,3	289,4	308,5	328,9	1.696,5
Na zadania inwestycyjne	80,1	43,1	45,3	48,2	51,2	54,4	58,0	61,9	319,1
Inne dotacje	19,6	22,1	22,7	23,3	23,9	24,5	25,1	25,7	145,1
Subwencja ogólna	680,5	760,5	785,5	829,2	871,2	917,2	966,8	1.018,6	5.388,6
Refundacje z UE na finansowanie inwestycji kontynuowanych¹	18,0	90,4	81,8	23,8	0,0	0,0	0,0	0,0	105,5

¹ Inwestycje rozpoczęte przez dniem 1 stycznia 2010 roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie sprawozdań Rb–27s oraz o WPI Województwa Małopolskiego.

Źródłem największych dochodów własnych pozostanie PIT, którego udział w dochodach ogółem wzroście z 17,2% w 2008 r. do 18,4% w 2015 r. Dynamika wpływów z PIT będzie jednak znacznie mniejsza niż w poprzednich latach, średnio w latach 2010–2015 będzie równa około 106,5%. Szacujemy, że w 2015 roku wpływy powiatów z PIT będą o 45% wyższe niż w roku 2009.

Największa część dochodów publicznych w województwie małopolskim przypadnie w udziale gminom, które w latach 2010–2015 uzyskają prawie 70,7 mld zł, czyli 80,3% łącznych dochodów JST z województwa małopolskiego. Dochody własne będą stanowiły 51% dochodów ogółem gmin, co wskazuje na istotny poziom samodzielności finansowej, mniejszy niż w województwie, lecz znacznie większy niż mają powiaty. Średnia dynamika dochodów własnych w okresie prognozy będzie znacznie mniejsza niż w latach 2004–2008, gdyż wyniesie zaledwie 6%. Najniższy wzrost dochodów własnych gmin – około 4,2% – nastąpi w roku 2010, a w kolejnych latach spodziewamy się wzrostu powyżej 6%. Według prognozy dochody własne gmin w 2015 roku będą o 41,5% wyższe od dochodów własnych uzyskanych w 2009 roku. W tym czasie wpływy gmin z PIT wzrosną o prawie 50%, a wpływy z CIT – o ponad 75%. Niższa dynamika będzie dotyczyła pozostałych dochodów własnych (dochody z różnego rodzaju opłat), a także podatku rolnego. Inne ważniejsze podatki gminne (podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych) dostarczą gminom ponad 40% środków więcej niż w 2009 roku.

Transfery z budżetu państwa do budżetów gmin będą rosły w podobnym tempie co dochody własne. Prognozowany do roku 2015 spadek liczby dzieci w wieku szkolnym nie będzie na tyle znaczący, aby wpłynął na zmniejszenie kwoty subwencji ogólnej, spodziewamy się raczej utrzymania dynamiki transferów do gmin na poziomie dynamiki PKB.

Tabela 6. Dochody gmin z województwa małopolskiego w latach 2008–2015

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł								
Dochody ogółem	9.207,4	9.759,2	10.277,1	10.853,5	11.316,8	11.975,3	12.721,7	13.516,9	70.661,3
Dochody własne	4.717,7	4.911,1	5.115,6	5.449,2	5.786,7	6.171,8	6.547,5	6.948,4	36.019,2
PIT	1.924,5	1.983,3	2.051,6	2.221,6	2.393,7	2.599,4	2.777,0	2.966,5	15.009,9
CIT	192,5	182,9	196,3	216,5	237,9	261,8	289,9	320,9	1.523,2
Podatek od nieruchomości	949,3	984,5	1.039,4	1.109,1	1.177,7	1.251,8	1.334,5	1.422,5	7.335,0
Podatek rolny	75,9	76,6	82,5	86,0	89,5	94,6	99,7	105,3	557,7
Podatek od środków transportowych	61,1	62,5	66,0	70,5	74,8	79,5	84,8	90,4	466,0
Podatek od czyn. cywilnoprawnych	162,9	154,7	162,6	173,0	183,7	195,2	208,1	221,8	1.144,3
Oplata skarbowa	43,3	41,1	43,2	46,0	48,8	51,9	55,3	58,9	304,0
Dochody z majątku	366,1	384,5	403,9	429,8	456,4	485,1	517,1	551,2	2.843,4
Pozostałe dochody własne	942,2	1.041,0	1.070,1	1.096,9	1.124,3	1.152,4	1.181,2	1.210,8	6.835,7
Dotacje z budżetu państwa	1.335,8	1.271,4	1.335,8	1.421,2	1.509,2	1.604,1	1.710,0	1.822,9	9.403,1
Na zadania bieżące	1.179,0	1.127,0	1.184,1	1.259,8	1.337,8	1.422,0	1.515,8	1.615,8	8.335,2
Na zadania inwestycyjne	156,8	144,4	151,7	161,4	171,4	182,2	194,2	207,0	1.067,8
Inne dotacje	108,2	154,6	158,9	162,9	166,9	171,1	175,4	179,8	1.015,0
Subwencja ogólna	2.939,2	3.228,8	3.357,5	3.574,9	3.790,4	4.028,3	4.288,8	4.565,9	23.605,8
Refundacje z UE na finansowanie inwestycji kontynuowanych¹	106,5	193,3	309,2	245,3	63,7	0,0	0,0	0,0	618,2

¹ Inwestycje rozpoczęte przez dniem 1 stycznia 2010 roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie przesłanych ankiet, sprawozdań Rb–27s oraz o WPI Województwa Małopolskiego.

W odróżnieniu od dochodów województwa i powiatów źródła dochodów gmin obejmują także podatki lokalne. Najważniejszym z nich jest wspomniany wyżej podatek od nieruchomości, który w latach 2010–2015 dostarczy gminom 10,4% dochodów ogółem. Oprócz niego największe dochody z podatków lokalnych wpływają z tytułu podatku od czynności cywilno-

prawnych. Szacujemy, że w omawianym okresie gminy otrzymają 1144,3 mln zł z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych, a także 557,7 mln zł z tytułu podatku rolnego i 466,0 mln zł z tytułu podatku od środków transportowych.

W gminach miejskich znacznie wyżej wymienionych podatków lokalnych jest nieco większe (prawie 15% dochodów) niż w gminach wiejskich oraz miejsko-wiejskich (12,2% dochodów). Znacznie większą przewagę gminy miejskie osiągnęły pod względem wpływów z podatków dochodowych PIT oraz CIT. W gminach miejskich dochody z tych podatków będą stanowić odpowiednio 26,6% i 3,7% dochodów ogółem, a w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich – zaledwie 16,7% i 0,8%. Niska baza podatkowa PIT oraz CIT na terenach rolniczych jest główną barierą rozwoju gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, a problem ten dotyczy obszaru całej Polski. W efekcie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie są znacznie bardziej zależne od budżetu państwa. W latach 2010–2015 prognozowany udział transferów z budżetu państwa w dochodach tych gmin wyniesie 58,4%, a udział tych transferów w dochodach gmin miejskich nie przekroczy 33%. W związku z powyższym, jak również ze względu na relatywnie duże środki (36,8% dochodów ogółem JST) skoncentrowane w jedenastu jednostkach gminy miejskie stanowią kluczową grupą w procesie realizacji regionalnej i lokalnych strategii rozwoju.

4.2. Prognoza wydatków i potencjał inwestycyjny województwa

Szacujemy, że kwota 88.043,9 mln zł krajowych dochodów publicznych otrzymanych przez JST z województwa małopolskiego w latach 2010–2015, zostanie rozdysponowana w następujący sposób:

- 69.861,6 mln zł sfinansuje wydatki bieżące (ciągłe),
- 704,9 mln zł zostanie przeznaczone na zakupy inwestycyjne,
- 3.458,0 mln zł samorządy przeznaczą na dokończenie projektów inwestycyjnych rozpoczętych przed końcem 2009 roku,
- 14.019,5 mln zł stanowić będzie potencjał własny na finansowanie nowych zadań rozwojowych, w tym nowych projektów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Jeśli uwzględnimy saldo zobowiązań JST, to dodatkowo otrzymamy 2.825,0 mln zł na finansowanie projektów rozwojowych.

Łączny potencjał inwestycyjny JST w województwie małopolskim w latach 2010–2015 wyniesie zatem 16.844,4 mln zł.

Tabela 7. Dochody, wydatki i potencjał inwestycyjny JST w latach 2010–2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł						
Dochody ogółem	12.953,4	13.533,0	14.050,4	14.883,3	15.815,2	16.808,6	88.043,9
Wydatki bieżące	10.117,2	10.695,8	11.268,4	11.897,8	12.579,6	13.302,8	69.861,6
Zakupy inwestycyjne	110,4	113,1	115,9	118,8	121,8	124,9	704,9
Inwestycje kontynuowane	1.981,0	1.216,6	223,6	23,3	7,6	5,9	3.458,0
Potencjał własny	744,8	1.507,6	2.442,5	2.843,4	3.106,2	3.375,0	14.019,5
Saldo zobowiązań	342,2	398,2	373,3	511,7	573,0	626,6	2.825,0
Potencjał inwestycyjny	1.087,0	1.905,8	2.815,8	3.355,1	3.679,1	4.001,6	16.844,4

Źródło: obliczenia własne.

Potencjał inwestycyjny województwa małopolskiego będzie wzrastał coraz wolniej, na co wpływ będzie miał harmonogram realizacji projektów rozpoczętych przed 2010 rokiem. W ro-

ku 2011 potencjał inwestycyjny wzrośnie o 33,7%, w latach 2012–2013 – o 16-19%, zaś w dwóch ostatnich latach badanego okresu zwiększy się o 12%. Łącznie potencjał inwestycyjny województwa małopolskiego w latach 2010–2015 szacujemy na 2.313,1 mln zł, czyli średnio 385,5 mln zł na rok. Harmonogram zamieszczony w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym przewiduje realizację wielu projektów inwestycyjnych na początku omawianego okresu, jednak przewidujemy, że będzie konieczne wydłużenie terminu zakończenia niektórych projektów lub przesunięcie terminów ich realizacji ze względu na ograniczone środki.

Źródłem największych dochodów własnych pozostanie PIT, którego udział w dochodach ogółem wzroście z 17,2% w 2008 r. do 18,4% w 2015 r. Dynamika wpływów z PIT będzie jednak znacznie mniejsza niż w poprzednich latach, średnio w latach 2010–2015 będzie równa około 106,5%. Szacujemy, że w 2015 roku wpływy powiatów z PIT będą o 45% wyższe niż w roku 2009.

Tabela 8. Dochody, wydatki i potencjał inwestycyjny województwa samorządowego w latach 2010 - 2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł						
Dochody ogółem	992,0	961,8	949,1	1.022,9	1.105,1	1.194,6	6.225,6
Wydatki bieżące	565,4	599,4	633,9	672,9	715,9	761,9	3.949,4
Zakupy inwestycyjne	6,9	7,0	7,2	7,4	7,6	7,8	43,9
Inwestycje kontynuowane	203,1	92,8	0,0	0,0	0,0	0,0	295,9
Potencjał własny	216,6	262,6	308,0	342,6	381,6	425,0	1.936,5
Saldo zobowiązań	12,6	43,9	46,6	79,3	90,9	103,3	376,6
Potencjał inwestycyjny	229,2	306,5	354,6	422,0	472,6	528,3	2.313,1

Źródło: obliczenia własne.

Województwo samorządowe nadal przeznacza stosunkowo małe kwoty na wydatki bieżące, chociaż w porównaniu z poprzednim badaniem z 2005 roku relacja wydatków bieżących do dochodów (bez dochodów z UE) wzrosła do ponad 65%. Z powodu relatywnie niskiego na tle innych jednostek obciążenia budżetu wydatkami bieżącymi województwo może prowadzić efektywną politykę wspierania rozwoju regionalnego. Potencjał własny województwa w latach 2010–2015 będzie równy 31,1% dochodów ogółem.

Inaczej będzie wyglądać sytuacja powiatów, które mają na tyle duże wydatki bieżące, że nie mogą sobie pozwolić na pozyskanie dużych środków od instytucji finansowych na finansowanie wydatków rozwojowych za pomocą długu.

Tabela 9. Dochody, wydatki i potencjał inwestycyjny powiatów w latach 2010–2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł						
Dochody ogółem	1.684,3	1.717,7	1.784,5	1.885,1	1.988,4	2.097,1	11.157,1
Wydatki bieżące	1.366,2	1.446,6	1.526,3	1.614,1	1.709,1	1.809,9	9.472,2
Zakupy inwestycyjne	20,5	21,0	21,5	22,0	22,6	23,2	130,8
Inwestycje kontynuowane	190,8	38,3	1,4	0,0	0,0	0,0	230,5
Potencjał własny	106,9	211,8	235,3	248,9	256,7	264,1	1.323,6
Saldo zobowiązań	46,0	45,4	54,7	66,4	71,7	78,0	362,2
Potencjał inwestycyjny	152,8	257,2	290,0	315,3	328,4	342,1	1.685,8

Źródło: obliczenia własne.

W latach 2010–2015 potencjał inwestycyjny powiatów wyniesie 1685,8 mln zł, a potencjał własny, bez środków pożyczonych, będzie równy 1323,6 mln zł. Warto zwrócić uwagę, że potencjał własny powiatów stanowić będzie 11,9% dochodów otrzymanych w tym okresie

przez te jednostki, a więc relacja ta znacznie się poprawiła od czasu poprzedniej prognozy, upodabniając powiaty pod tym względem do gmin. Dla porównania przypomnijmy, że szacowana relacja potencjału własnego do dochodów województwa wyniesie ponad 31%. Pomimo tego że powiaty mają blisko dwukrotnie większe dochody niż województwo, to ich potencjał własny stanowi zaledwie 68% potencjału własnego województwa.

Gminy mają największy potencjał własny oraz największy potencjał inwestycyjny ze względu na bardzo wysokie dochody oraz umiarkowany poziom wydatków bieżących. W latach 2010–2015 będą one mogły przeznaczyć na nowe projekty rozwojowe aż 10.759,4 mln zł środków własnych oraz 2.086,2 mln zł środków pożyczonych.

Tabela 10. Dochody, wydatki i potencjał inwestycyjny gmin w latach 2010–2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł						
Dochody ogółem	10.277,1	10.853,5	11.316,8	11.975,3	12.721,7	13.516,9	70.661,3
Wydatki bieżące	8.185,5	8.649,8	9.108,2	9.610,8	10.154,6	10.731,1	56.440,0
Zakupy inwestycyjne	83,0	85,1	87,2	89,4	91,6	93,9	530,3
Inwestycje kontynuowane	1.587,2	1.085,5	222,2	23,3	7,6	5,9	2.931,6
Potencjał własny	421,3	1.033,1	1.899,3	2.251,8	2.467,8	2.686,0	10.759,4
Saldo zobowiązań	283,7	308,9	272,0	366,0	410,3	445,2	2.086,2
Potencjał inwestycyjny	705,0	1.342,1	2.171,2	2.617,8	2.878,2	3.131,2	12.845,5

Źródło: obliczenia własne.

Jedenaście gmin miejskich będzie dysponowało potencjałem własnym równym 46% potencjału wszystkich gmin z województwa małopolskiego oraz potencjałem inwestycyjnym, który wyniesie 42% potencjału inwestycyjnego wszystkich gmin. Gminy miejskie mogą z własnych środków przeznaczyć w latach 2010–2015 blisko pięć miliardów złotych na nowe projekty rozwojowe, a dodatkowe środki w wysokości około 450 mln zł będą mogły pozyskać w formie różnego typu pożyczek. Łączny potencjał inwestycyjny gmin miejskich przekroczy w tym okresie 5,4 mld zł. Patrząc na harmonogram finansowania inwestycji rozpoczętych przed 2010 rokiem widać, że do roku 2011 gminy miejskie będą realizowały projekty rozpoczęte przed końcem 2009 roku, dlatego potencjał inwestycyjny będzie stosunkowo niski. W roku 2011 potencjał inwestycyjny gmin miejskich przekroczy 500 mln zł, a w roku 2013 będzie wyższy od miliarda.

Tabela 11. Dochody, wydatki i potencjał inwestycyjny gmin miejskich w latach 2010–2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł						
Dochody ogółem	4.748,9	5.013,5	5.161,3	5.491,3	5.826,8	6.184,1	32.425,9
Wydatki bieżące	3.842,7	4.048,9	4.251,5	4.472,6	4.712,3	4.965,3	26.293,3
Zakupy inwestycyjne	33,2	34,1	34,9	35,8	36,7	37,6	212,3
Inwestycje kontynuowane	525,3	439,8	7,4	0,0	0,0	0,0	972,4
Potencjał własny	347,7	490,8	867,5	982,9	1.077,8	1.181,2	4.947,9
Saldo zobowiązań	81,1	75,0	21,0	94,5	91,1	94,3	457,0
Potencjał inwestycyjny	428,8	565,8	888,4	1.077,4	1.169,0	1.275,5	5.404,8

Źródło: obliczenia własne.

Pozostałe gminy dysponują w sumie większym potencjałem inwestycyjnym niż gminy miejskie, ale rozkłada się on na dużo większą liczbę jednostek. Łączny potencjał inwestycyjny gmin wiejskich i miejsko-wiejskich stanowi ponad 44% potencjału inwestycyjnego sektora JST w województwie małopolskim. Ze względu na konieczność dokończenia w 2010 roku wielu projektów rozpoczętych w latach poprzednich potencjał własny w pozostałych gminach bę-

dzie możliwy do wykorzystania dopiero od 2011 roku. W roku 2010 głównym źródłem finansowania nowych inwestycji będą różnego typu pożyczki. Potencjał własny wyniesie zaledwie 73,6 mln zł, a saldo zadłużenia – 202,6 mln zł. Dla porównania: w 2015 roku prognozowany potencjał własny w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich będzie równy 1.504,8 mln zł, a nowe zadłużenie z tytułu pozyskania środków na projekty rozwojowe wyniesie 350,9 mln zł.

Obserwacja całego sektora samorządowego wskazuje, że w najbliższych latach potencjał inwestycyjny będzie dynamicznie rósł wraz z zakończeniem projektów rozpoczętych przed końcem 2009 roku a także wraz z poprawą sytuacji gospodarczej kraju. W roku 2010 potencjał inwestycyjny sektora JST wyniesie 1.087,0 mln zł, a najwyższym udział w tym potencjale będą miały gminy miejskie (428,8 mln zł). W roku 2015 potencjał sektora wzrośnie do 4.001,6 mln zł, a najwyższy udział w potencjale będą miały pozostałe gminy.

Tabela 12. Potencjał inwestycyjny JST z województwa małopolskiego w latach 2010–2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010–2015
	mln zł						
JST ogółem	1.087,0	1.905,8	2.815,8	3.355,1	3.679,1	4.001,6	16.844,4
Województwo	229,2	306,5	354,6	422,0	472,6	528,3	2.313,1
Powiaty	152,8	257,2	290,0	315,3	328,4	342,1	1.685,8
Gminy	705,0	1.342,1	2.171,2	2.617,8	2.878,2	3.131,2	12.845,5
– miejskie	428,8	565,8	888,4	1.077,4	1.169,0	1.275,5	5.404,8
– pozostałe	276,3	776,3	1.282,8	1.540,5	1.709,2	1.855,7	7.440,7

Źródło: obliczenia własne.

4.3. Prognoza środków na rozwój – tabele finansowe

Syntetycznym obrazem przeprowadzonych obliczeń są zamieszczone poniżej tabele finansowe, pokazujące źródła środków na rozwój i ich wykorzystanie. Warto podkreślić, że głównym źródłem środków na rozwój są wpływy o charakterze bezzwrotnym. Tylko około 11% środków na rozwój pochodzi z pożyczek, kredytów i innych zobowiązań. Finansowanie działań rozwojowych w latach 2010 – 2015 nie będzie więc znacząco ograniczało możliwości podejmowania na dużą skalę dalszych działań po roku 2015.

Tabela 13. Wydatki rozwojowe JST z województwa małopolskiego i źródła ich finansowania w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje rozpoczęte przed 2010 r.	1.981,0	1.216,6	223,6	23,3	7,6	5,9	3.458,0
1a	Środki krajowe	1.417,4	868,6	159,9	23,3	7,6	5,9	2.482,7
1b	Środki Unii Europejskiej	563,6	348,0	63,7	0,0	0,0	0,0	975,3
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	424,6	678,3	1.012,8	1.087,6	870,1	543,8	4.617,2
2a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	63,7	101,7	151,9	163,1	130,5	81,6	692,6
2b	Środki Unii Europejskiej	360,9	576,5	860,8	924,5	739,6	462,3	3.924,6
3	Wydatki na inne programy operacyjne	413,0	382,2	382,0	381,8	305,4	190,8	2.055,2
3a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	70,7	62,9	62,9	62,9	50,3	31,4	341,0
3b	Środki Unii Europejskiej	342,4	319,2	319,1	319,0	255,1	159,4	1.714,2
4	Wydatki na pozostałe projekty	952,7	1.741,1	2.601,0	3.129,1	3.498,3	3.888,6	15.810,9
4a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	952,7	1.741,1	2.601,0	3.129,1	3.498,3	3.888,6	15.810,9
WYDATKI NA PROJEKTY ROZWOJOWE (1+2+3+4)		3.771,3	4.018,1	4.219,3	4.621,9	4.681,5	4.629,2	25.941,3

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14.. Środki na nowe projekty rozwojowe JST i ich wykorzystanie w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	12.953,4	13.533,0	14.050,4	14.883,3	15.815,2	16.808,6	88.043,9
2	Wydatki bieżące ciągłe	10.117,2	10.695,8	11.268,4	11.897,8	12.579,6	13.302,8	69.861,6
3	Zakupy inwestycyjne	110,4	113,1	115,9	118,8	121,8	124,9	704,9
4	Inwestycje kontynuowane	1.981,0	1.216,6	223,6	23,3	7,6	5,9	3.458,0
5	Potencjał własny (1–2-3-4)	744,8	1.507,6	2.442,5	2.843,4	3.106,2	3.375,0	14.019,5
6	Saldo zobowiązań	342,2	398,2	373,3	511,7	573,0	626,6	2.825,0
7	Potencjał inwestycyjny (5+6)	1087,0	1905,8	2815,8	3355,1	3679,1	4001,6	16.844,4
8	Środki z Unii Europejskiej na nowe projekty	703,2	895,8	1.180,0	1.243,5	994,7	621,7	5.638,8
9	Środki na nowe projekty rozwojowe (7+8)	1.790,3	2.801,6	3.995,8	4.598,6	4.673,9	4.623,3	22.483,3
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	424,6	678,3	1.012,8	1.087,6	870,1	543,8	4.617,2
1a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	63,7	101,7	151,9	163,1	130,5	81,6	692,6
1b	Wykorzystanie środków z UE	360,9	576,5	860,8	924,5	739,6	462,3	3.924,6
2	Wydatki na inne programy operacyjne	413,0	382,2	382,0	381,8	305,4	190,8	2.055,2
2a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	70,7	62,9	62,9	62,9	50,3	31,4	341,0
2b	Wykorzystanie środków z UE	342,4	319,2	319,1	319,0	255,1	159,4	1.714,2
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	952,7	1.741,1	2.601,0	3.129,1	3.498,3	3.888,6	15.810,9
3a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	952,7	1.741,1	2.601,0	3.129,1	3.498,3	3.888,6	15.810,9
4	Wydatki na nowe projekty rozwojowe (1+2+3)	1.790,3	2.801,6	3.995,8	4.598,6	4.673,9	4.623,3	22.483,3

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15. Rachunek przepływów pieniężnych w budżetach JST w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	12.389,8	13.185,1	13.986,8	14.883,3	15.815,2	16.808,6	87.068,7
2	Środki z Unii Europejskiej	1.266,9	1.243,7	1.243,6	1.243,5	994,7	621,7	6.614,1
3	Zaciągnięte zobowiązania	1.010,1	1.352,3	1.622,1	2.032,4	2.514,1	2.751,0	11.281,9
Środki do dyspozycji		14.666,7	15.781,1	16.852,5	18.159,2	19.324,0	20.181,2	104.964,7
1	Wydatki bieżące ciągle	10.117,2	10.695,8	11.268,4	11.897,8	12.579,6	13.302,8	69.861,6
2	Zakupy inwestycyjne	110,4	113,1	115,9	118,8	121,8	124,9	704,9
3	Inwestycje kontynuowane	1.981,0	1.216,6	223,6	23,3	7,6	5,9	3.458,0
4	Splata zobowiązań	667,9	954,1	1.248,9	1.520,6	1.941,1	2.124,4	8.456,9
5	Wydatki na projekty w ramach RPO	424,6	678,3	1.012,8	1.087,6	870,1	543,8	4.617,2
6	Wydatki na inne programy operacyjne	413,0	382,2	382,0	381,8	305,4	190,8	2.055,2
7	Wydatki na pozostałe programy rozwojowe	952,7	1.741,1	2.601,0	3.129,1	3.498,3	3.888,6	15.810,9
Rozdysponowanie środków		14.666,7	15.781,1	16.852,5	18.159,2	19.324,0	20.181,2	104.964,7

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16. Wykorzystanie środków z Unii Europejskiej i potencjału inwestycyjnego JST w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje kontynuowane	563,6	348,0	63,7	0,0	0,0	0,0	975,3
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	360,9	576,5	860,8	924,5	739,6	462,3	3.924,6
3	Wydatki na inne programy operacyjne	342,4	319,2	319,1	319,0	255,1	159,4	1.714,2
Wykorzystanie środków z UE ogółem		1.266,9	1.243,7	1.243,6	1.243,5	994,7	621,7	6.614,1
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	63,7	101,7	151,9	163,1	130,5	81,6	692,6
2	Wydatki na inne programy operacyjne	70,7	62,9	62,9	62,9	50,3	31,4	341,0
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	952,7	1.741,1	2.601,0	3.129,1	3.498,3	3.888,6	15.810,9
Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego		1.087,0	1.905,8	2.815,8	3.355,1	3.679,1	4.001,6	16.844,4

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17. Wydatki rozwojowe Województwa Małopolskiego i źródła jego finansowania w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje rozpoczęte przed 2010 r.	203,1	92,8	0,0	0,0	0,0	0,0	295,9
1a	Środki krajowe	30,5	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	44,4
1b	Środki Unii Europejskiej	172,6	78,9	0,0	0,0	0,0	0,0	251,5
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	259,2	369,5	462,2	462,2	369,8	231,1	2 154,0
2a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	38,9	55,4	69,3	69,3	55,5	34,7	323,1
2b	Środki Unii Europejskiej	220,3	314,0	392,9	392,9	314,3	196,5	1 830,9
3	Wydatki na inne programy operacyjne	175,5	162,4	162,3	162,3	129,8	81,1	873,5
3a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	30,0	26,8	26,7	26,7	21,4	13,3	144,9
3b	Środki Unii Europejskiej	145,5	135,7	135,6	135,6	108,4	67,8	728,6
4	Wydatki na pozostałe projekty	160,3	224,3	258,5	325,9	395,7	480,3	1 845,1
4a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	160,3	224,3	258,5	325,9	395,7	480,3	1 845,1
WYDATKI NA PROJEKTY ROZWOJOWE (1+2+3+4)		798,1	849,0	883,1	950,5	895,3	792,5	5 168,5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18.. Środki na nowe projekty rozwojowe Województwa Małopolskiego i ich wykorzystanie

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	992,0	961,8	949,1	1 022,9	1 105,1	1 194,6	6 225,6
2	Wydatki bieżące ciągle	565,4	599,4	633,9	672,9	715,9	761,9	3 949,4
3	Zakupy inwestycyjne	6,9	7,0	7,2	7,4	7,6	7,8	43,9
4	Inwestycje kontynuowane	203,1	92,8	0,0	0,0	0,0	0,0	295,9
5	Potencjał własny (1–2-3-4)	216,6	262,6	308,0	342,6	381,6	425,0	1 936,5
6	Saldo zobowiązań	12,6	43,9	46,6	79,3	90,9	103,3	376,6
7	Potencjał inwestycyjny (5+6)	229,2	306,5	354,6	422,0	472,6	528,3	2 313,1
8	Środki z Unii Europejskiej na nowe projekty	365,8	449,7	528,5	528,5	422,8	264,2	2 559,5
9	Środki na nowe projekty rozwojowe (7+8)	595,0	756,2	883,1	950,5	895,3	792,5	4.872,6
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	259,2	369,5	462,2	462,2	369,8	231,1	2 154,0
1a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	38,9	55,4	69,3	69,3	55,5	34,7	323,1
1b	Wykorzystanie środków z UE	220,3	314,0	392,9	392,9	314,3	196,5	1 830,9
2	Wydatki na inne programy operacyjne	175,5	162,4	162,3	162,3	129,8	81,1	873,5
2a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	30,0	26,8	26,7	26,7	21,4	13,3	144,9
2b	Wykorzystanie środków z UE	145,5	135,7	135,6	135,6	108,4	67,8	728,6
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	160,3	224,3	258,5	325,9	395,7	480,3	1 845,1
3a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	160,3	224,3	258,5	325,9	395,7	480,3	1 845,1
4	Wydatki na nowe projekty rozwojowe (1+2+3)	595,0	756,2	883,1	950,5	895,3	792,5	4.872,6

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19. Rachunek przepływów pieniężnych w budżecie Województwa Małopolskiego w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	819,4	883,0	949,1	1.022,9	1.105,1	1.194,6	5.974,1
2	Środki z Unii Europejskiej	538,4	528,6	528,5	528,5	422,8	264,2	2.811,0
3	Zaciągnięte zobowiązania	50,9	97,3	122,1	177,3	228,3	273,3	949,2
Środki do dyspozycji		1.408,7	1.508,8	1.599,7	1.728,7	1.756,1	1.732,2	9.734,3
1	Wydatki bieżące ciągłe	565,4	599,4	633,9	672,9	715,9	761,9	3.949,4
2	Zakupy inwestycyjne	6,9	7,0	7,2	7,4	7,6	7,8	43,9
3	Inwestycje kontynuowane	203,1	92,8	0,0	0,0	0,0	0,0	295,9
4	Splata zobowiązań	38,4	53,4	75,5	98,0	137,4	170,0	572,6
5	Wydatki na projekty w ramach RPO	259,2	369,5	462,2	462,2	369,8	231,1	2.154,0
6	Wydatki na inne programy operacyjne	175,5	162,4	162,3	162,3	129,8	81,1	873,5
7	Wydatki na pozostałe programy rozwojowe	160,3	224,3	258,5	325,9	395,7	480,3	1.845,1
Rozdysponowanie środków		1.408,7	1.508,8	1.599,7	1.728,7	1.756,1	1.732,2	9.734,3

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20. Wykorzystanie środków z Unii Europejskiej i potencjału inwestycyjnego przez Województwo Małopolskie w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje kontynuowane	172,6	78,9	0,0	0,0	0,0	0,0	251,5
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	220,3	314,0	392,9	392,9	314,3	196,5	1.830,9
3	Wydatki na inne programy operacyjne	145,5	135,7	135,6	135,6	108,4	67,8	728,6
Wykorzystanie środków z UE ogółem		538,4	528,6	528,5	528,5	422,8	264,2	2.811,0
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	38,9	55,4	69,3	69,3	55,5	34,7	323,1
2	Wydatki na inne programy operacyjne	30,0	26,8	26,7	26,7	21,4	13,3	144,9
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	160,3	224,3	258,5	325,9	395,7	480,3	1.845,1
Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego		229,2	306,5	354,6	422,0	472,6	528,3	2.313,1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 21. Wydatki rozwojowe powiatów i źródła ich finansowania w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje rozpoczęte przed 2010 r.	190,8	38,3	1,4	0,0	0,0	0,0	230,5
1a	Środki krajowe	109,0	14,5	1,4	0,0	0,0	0,0	125,0
1b	Środki Unii Europejskiej	81,8	23,8	0,0	0,0	0,0	0,0	105,5
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	6,8	75,0	103,0	103,0	82,4	51,5	421,6
2a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	1,0	11,3	15,4	15,4	12,4	7,7	63,2
2b	Środki Unii Europejskiej	5,8	63,8	87,5	87,5	70,0	43,8	358,4
3	Wydatki na inne programy operacyjne	39,1	36,2	36,2	36,1	28,9	18,1	194,6
3a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	6,7	6,0	6,0	6,0	4,8	3,0	32,3
3b	Środki Unii Europejskiej	32,4	30,2	30,2	30,2	24,2	15,1	162,3
4	Wydatki na pozostałe projekty	145,1	240,0	268,6	293,9	311,3	331,4	1.590,3
4a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	145,1	240,0	268,6	293,9	311,3	331,4	1.590,3
WYDATKI NA PROJEKTY ROZWOJOWE (1+2+3+4)		381,8	389,5	409,1	433,0	422,6	401,0	2.436,9

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22. Środki na nowe projekty rozwojowe powiatów i ich wykorzystanie w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	1.684,3	1.717,7	1.784,5	1.885,1	1.988,4	2.097,1	11.157,1
2	Wydatki bieżące ciągle	1.366,2	1.446,6	1.526,3	1.614,1	1.709,1	1.809,9	9.472,2
3	Zakupy inwestycyjne	20,5	21,0	21,5	22,0	22,6	23,2	130,8
4	Inwestycje kontynuowane	190,8	38,3	1,4	0,0	0,0	0,0	230,5
5	Potencjał własny (1–2-3-4)	106,9	211,8	235,3	248,9	256,7	264,1	1.323,6
6	Saldo zobowiązań	46,0	45,4	54,7	66,4	71,7	78,0	362,2
7	Potencjał inwestycyjny (5+6)	152,8	257,2	290,0	315,3	328,4	342,1	1.685,8
8	Środki z Unii Europejskiej na nowe projekty	38,2	94,0	117,7	117,7	94,2	58,9	520,7
9	Środki na nowe projekty rozwojowe (7+8)	191,0	351,2	407,7	433,0	422,6	401,0	2.206,5
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	6,8	75,0	103,0	103,0	82,4	51,5	421,6
1a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	1,0	11,3	15,4	15,4	12,4	7,7	63,2
1b	Wykorzystanie środków z UE	5,8	63,8	87,5	87,5	70,0	43,8	358,4
2	Wydatki na inne programy operacyjne	39,1	36,2	36,2	36,1	28,9	18,1	194,6
2a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	6,7	6,0	6,0	6,0	4,8	3,0	32,3
2b	Wykorzystanie środków z UE	32,4	30,2	30,2	30,2	24,2	15,1	162,3
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	145,1	240,0	268,6	293,9	311,3	331,4	1.590,3
3a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	145,1	240,0	268,6	293,9	311,3	331,4	1.590,3
4	Wydatki na nowe projekty rozwojowe (1+2+3)	191,0	351,2	407,7	433,0	422,6	401,0	2.206,5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 23. Rachunek przepływów pieniężnych w budżetach powiatów w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	1.602,6	1.693,9	1.784,5	1.885,1	1.988,4	2.097,1	11.051,6
2	Środki z Unii Europejskiej	119,9	117,7	117,7	117,7	94,2	58,9	626,2
3	Zaciągnięte zobowiązania	96,3	114,7	147,5	190,9	235,4	271,2	1.056,0
Środki do dyspozycji		1.818,8	1.926,4	2.049,7	2.193,7	2.317,9	2.427,2	12.733,7
1	Wydatki bieżące ciągłe	1.366,2	1.446,6	1.526,3	1.614,1	1.709,1	1.809,9	9.472,2
2	Zakupy inwestycyjne	20,5	21,0	21,5	22,0	22,6	23,2	130,8
3	Inwestycje kontynuowane	190,8	38,3	1,4	0,0	0,0	0,0	230,5
4	Splata zobowiązań	50,3	69,3	92,8	124,6	163,7	193,2	693,8
5	Wydatki na projekty w ramach RPO	6,8	75,0	103,0	103,0	82,4	51,5	421,6
6	Wydatki na inne programy operacyjne	39,1	36,2	36,2	36,1	28,9	18,1	194,6
7	Wydatki na pozostałe programy rozwojowe	145,1	240,0	268,6	293,9	311,3	331,4	1.590,3
Rozdysponowanie środków		1.818,8	1.926,4	2.049,7	2.193,7	2.317,9	2.427,2	12.733,7

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24.

Wykorzystanie środków z Unii Europejskiej i potencjału inwestycyjnego przez powiaty

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje kontynuowane	81,8	23,8	0,0	0,0	0,0	0,0	105,5
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	5,8	63,8	87,5	87,5	70,0	43,8	358,4
3	Wydatki na inne programy operacyjne	32,4	30,2	30,2	30,2	24,2	15,1	162,3
Wykorzystanie środków z UE ogółem		119,9	117,7	117,7	117,7	94,2	58,9	626,2
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	1,0	11,3	15,4	15,4	12,4	7,7	63,2
2	Wydatki na inne programy operacyjne	6,7	6,0	6,0	6,0	4,8	3,0	32,3
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	145,1	240,0	268,6	293,9	311,3	331,4	1.590,3
Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego		152,8	257,2	290,0	315,3	328,4	342,1	1.685,8

Źródło: opracowanie własne

Tabela 25. Wydatki rozwojowe gmin i źródła ich finansowania w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje rozpoczęte przed 2010 r.	1.587,2	1.085,5	222,2	23,3	7,6	5,9	2.931,6
1a	Środki krajowe	1.277,9	840,2	158,5	23,3	7,6	5,9	2.313,4
1b	Środki Unii Europejskiej	309,2	245,3	63,7	0,0	0,0	0,0	618,2
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	158,6	233,8	447,5	522,4	417,9	261,2	2.041,5
2a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	23,8	35,1	67,1	78,4	62,7	39,2	306,2
2b	Środki Unii Europejskiej	134,8	198,7	380,4	444,1	355,3	222,0	1.735,3
3	Wydatki na inne programy operacyjne	198,4	183,6	183,5	183,4	146,7	91,7	987,2
3a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	33,9	30,2	30,2	30,2	24,1	15,1	163,8
3b	Środki Unii Europejskiej	164,4	153,3	153,3	153,2	122,6	76,6	823,4
4	Wydatki na pozostałe projekty	647,3	1.276,8	2.073,9	2.509,3	2.791,4	3.076,9	12.375,5
4a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	647,3	1.276,8	2.073,9	2.509,3	2.791,4	3.076,9	12.375,5
WYDATKI NA PROJEKTY ROZWOJOWE (1+2+3+4)		2.591,5	2.779,6	2.927,1	3.238,4	3.363,6	3.435,7	18.335,9

Źródło: opracowanie własne

Tabela 26. Środki na nowe projekty rozwojowe gmin i ich wykorzystanie w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	10.277,1	10.853,5	11.316,8	11.975,3	12.721,7	13.516,9	70.661,3
2	Wydatki bieżące ciągle	8.185,5	8.649,8	9.108,2	9.610,8	10.154,6	10.731,1	56.440,0
3	Zakupy inwestycyjne	83,0	85,1	87,2	89,4	91,6	93,9	530,3
4	Inwestycje kontynuowane	1.587,2	1.085,5	222,2	23,3	7,6	5,9	2.931,6
5	Potencjał własny (1–2-3-4)	421,3	1.033,1	1.899,3	2.251,8	2.467,8	2.686,0	10.759,4
6	Saldo zobowiązań	283,7	308,9	272,0	366,0	410,3	445,2	2.086,2
7	Potencjał inwestycyjny (5+6)	705,0	1342,1	2171,2	2617,8	2878,2	3131,2	12.845,5
8	Środki z Unii Europejskiej na nowe projekty	299,3	352,1	533,7	597,3	477,8	298,6	2.558,7
9	Środki na nowe projekty rozwojowe (7+8)	1004,3	1694,1	2704,9	3215,1	3356,0	3429,8	15.404,2
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	158,6	233,8	447,5	522,4	417,9	261,2	2.041,5
1a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	23,8	35,1	67,1	78,4	62,7	39,2	306,2
1b	Wykorzystanie środków z UE	134,8	198,7	380,4	444,1	355,3	222,0	1.735,3
2	Wydatki na inne programy operacyjne	198,4	183,6	183,5	183,4	146,7	91,7	987,2
2a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	33,9	30,2	30,2	30,2	24,1	15,1	163,8
2b	Wykorzystanie środków z UE	164,4	153,3	153,3	153,2	122,6	76,6	823,4
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	647,3	1.276,8	2.073,9	2.509,3	2.791,4	3.076,9	12.375,5
3a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	647,3	1.276,8	2.073,9	2.509,3	2.791,4	3.076,9	12.375,5
4	Wydatki na nowe projekty rozwojowe (1+2+3)	1.004,3	1.694,1	2.704,9	3.215,1	3.356,0	3.429,8	15.404,2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27. Rachunek przepływów pieniężnych w budżetach gmin w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	9.967,8	10.608,2	11.253,2	11.975,3	12.721,7	13.516,9	70.043,0
2	Środki z Unii Europejskiej	608,5	597,4	597,3	597,3	477,8	298,6	3.176,9
3	Zaciągnięte zobowiązania	862,9	1.140,3	1.352,6	1.664,2	2.050,4	2.206,4	9.276,7
Środki do dyspozycji		11.439,2	12.345,9	13.203,1	14.236,8	15.249,9	16.021,9	82.496,7
1	Wydatki bieżące ciągłe	8.185,5	8.649,8	9.108,2	9.610,8	10.154,6	10.731,1	56.440,0
2	Zakupy inwestycyjne	83,0	85,1	87,2	89,4	91,6	93,9	530,3
3	Inwestycje kontynuowane	1.587,2	1.085,5	222,2	23,3	7,6	5,9	2.931,6
4	Splata zobowiązań	579,2	831,4	1.080,6	1.298,1	1.640,0	1.761,2	7.190,5
5	Wydatki na projekty w ramach RPO	158,6	233,8	447,5	522,4	417,9	261,2	2.041,5
6	Wydatki na inne programy operacyjne	198,4	183,6	183,5	183,4	146,7	91,7	987,2
7	Wydatki na pozostałe programy rozwojowe	647,3	1.276,8	2.073,9	2.509,3	2.791,4	3.076,9	12.375,5
Rozdysponowanie środków		11.439,2	12.345,9	13.203,1	14.236,8	15.249,9	16.021,9	82.496,7

Źródło: opracowanie własne

Tabela 28. Wykorzystanie środków z Unii Europejskiej i potencjału inwestycyjnego przez gminy

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje kontynuowane	309,2	245,3	63,7	0,0	0,0	0,0	618,2
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	134,8	198,7	380,4	444,1	355,3	222,0	1.735,3
3	Wydatki na inne programy operacyjne	164,4	153,3	153,3	153,2	122,6	76,6	823,4
Wykorzystanie środków z UE ogółem		608,5	597,4	597,3	597,3	477,8	298,6	3.176,9
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	23,8	35,1	67,1	78,4	62,7	39,2	306,2
2	Wydatki na inne programy operacyjne	33,9	30,2	30,2	30,2	24,1	15,1	163,8
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	647,3	1.276,8	2.073,9	2.509,3	2.791,4	3.076,9	12.375,5
Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego		705,0	1.342,1	2.171,2	2.617,8	2.878,2	3.131,2	12.845,5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29. Wydatki rozwojowe gmin miejskich i źródła ich finansowania w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje rozpoczęte przed 2010 r.	525,3	439,8	7,4	0,0	0,0	0,0	972,4
1a	Środki krajowe	351,9	293,8	7,4	0,0	0,0	0,0	653,1
1b	Środki Unii Europejskiej	173,4	146,0	0,0	0,0	0,0	0,0	319,3
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	12,3	44,5	216,3	216,3	173,0	108,1	770,5
2a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	1,8	6,7	32,4	32,4	26,0	16,2	115,6
2b	Środki Unii Europejskiej	10,4	37,9	183,8	183,8	147,1	91,9	654,9
3	Wydatki na inne programy operacyjne	82,1	76,0	76,0	75,9	60,7	37,9	408,6
3a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	14,0	12,5	12,5	12,5	10,0	6,2	67,8
3b	Środki Unii Europejskiej	68,1	63,5	63,4	63,4	50,7	31,7	340,8
4	Wydatki na pozostałe projekty	412,9	546,6	843,5	1.032,4	1.133,0	1.253,0	5.221,5
4a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	412,9	546,6	843,5	1.032,4	1.133,0	1.253,0	5.221,5
WYDATKI NA PROJEKTY ROZWOJOWE (1+2+3+4)		1.032,5	1.106,9	1.143,1	1.324,6	1.366,8	1.399,1	7.373,0

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30. Środki na nowe projekty rozwojowe gmin miejskich i ich wykorzystanie w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	4.748,9	5.013,5	5.161,3	5.491,3	5.826,8	6.184,1	32.425,9
2	Wydatki bieżące ciągle	3.842,7	4.048,9	4.251,5	4.472,6	4.712,3	4.965,3	26.293,3
3	Zakupy inwestycyjne	33,2	34,1	34,9	35,8	36,7	37,6	212,3
4	Inwestycje kontynuowane	525,3	439,8	7,4	0,0	0,0	0,0	972,4
5	Potencjał własny (1–2-3-4)	347,7	490,8	867,5	982,9	1.077,8	1.181,2	4.947,9
6	Saldo zobowiązań	81,1	75,0	21,0	94,5	91,1	94,3	457,0
7	Potencjał inwestycyjny (5+6)	428,8	565,8	888,4	1077,4	1169,0	1275,5	5.404,8
8	Środki z Unii Europejskiej na nowe projekty	78,5	101,3	247,3	247,2	197,8	123,6	995,7
9	Środki na nowe projekty rozwojowe (7+8)	507,3	667,1	1135,7	1324,6	1366,8	1399,1	6.400,6
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	12,3	44,5	216,3	216,3	173,0	108,1	770,5
1a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	1,8	6,7	32,4	32,4	26,0	16,2	115,6
1b	Wykorzystanie środków z UE	10,4	37,9	183,8	183,8	147,1	91,9	654,9
2	Wydatki na inne programy operacyjne	82,1	76,0	76,0	75,9	60,7	37,9	408,6
2a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	14,0	12,5	12,5	12,5	10,0	6,2	67,8
2b	Wykorzystanie środków z UE	68,1	63,5	63,4	63,4	50,7	31,7	340,8
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	412,9	546,6	843,5	1.032,4	1.133,0	1.253,0	5.221,5
3a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	412,9	546,6	843,5	1.032,4	1.133,0	1.253,0	5.221,5
4	Wydatki na nowe projekty rozwojowe (1+2+3)	507,3	667,1	1.135,7	1.324,6	1.366,8	1.399,1	6.400,6

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31. Rachunek przepływów pieniężnych w budżetach gmin miejskich w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	4.575,5	4.867,5	5.161,3	5.491,3	5.826,8	6.184,1	32.106,5
2	Środki z Unii Europejskiej	251,9	247,3	247,3	247,2	197,8	123,6	1.315,1
3	Zaciągnięte zobowiązania	413,6	557,2	633,5	775,7	931,1	923,4	4.234,5
Środki do dyspozycji		5.241,0	5.672,0	6.042,0	6.514,3	6.955,6	7.231,2	37.656,1
1	Wydatki bieżące ciągłe	3.842,7	4.048,9	4.251,5	4.472,6	4.712,3	4.965,3	26.293,3
2	Zakupy inwestycyjne	33,2	34,1	34,9	35,8	36,7	37,6	212,3
3	Inwestycje kontynuowane	525,3	439,8	7,4	0,0	0,0	0,0	972,4
4	Splata zobowiązań	332,6	482,2	612,5	681,3	839,9	829,1	3.777,5
5	Wydatki na projekty w ramach RPO	12,3	44,5	216,3	216,3	173,0	108,1	770,5
6	Wydatki na inne programy operacyjne	82,1	76,0	76,0	75,9	60,7	37,9	408,6
7	Wydatki na pozostałe programy rozwojowe	412,9	546,6	843,5	1.032,4	1.133,0	1.253,0	5.221,5
Rozdysponowanie środków		5.241,0	5.672,0	6.042,0	6.514,3	6.955,6	7.231,2	37.656,1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 32 Wykorzystanie środków z Unii Europejskiej i potencjału inwestycyjnego przez gminy miejskie

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje kontynuowane	173,4	146,0	0,0	0,0	0,0	0,0	319,3
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	10,4	37,9	183,8	183,8	147,1	91,9	654,9
3	Wydatki na inne programy operacyjne	68,1	63,5	63,4	63,4	50,7	31,7	340,8
Wykorzystanie środków z UE ogółem		251,9	247,3	247,3	247,2	197,8	123,6	1.315,1
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	1,8	6,7	32,4	32,4	26,0	16,2	115,6
2	Wydatki na inne programy operacyjne	14,0	12,5	12,5	12,5	10,0	6,2	67,8
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	412,9	546,6	843,5	1.032,4	1.133,0	1.253,0	5.221,5
Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego		428,8	565,8	888,4	1.077,4	1.169,0	1.275,5	5.404,8

Źródło: opracowanie własne

Tabela 33. Wydatki rozwojowe pozostałych gmin i źródła ich finansowania w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje rozpoczęte przed 2010 r.	1.061,9	645,7	214,7	23,3	7,6	5,9	1.959,2
1a	Środki krajowe	926,1	546,4	151,1	23,3	7,6	5,9	1.660,3
1b	Środki Unii Europejskiej	135,9	99,4	63,7	0,0	0,0	0,0	298,9
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	146,3	189,3	231,3	306,2	244,9	153,1	1.271,1
2a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	22,0	28,4	34,7	45,9	36,7	23,0	190,7
2b	Środki Unii Europejskiej	124,4	160,9	196,6	260,2	208,2	130,1	1.080,4
3	Wydatki na inne programy operacyjne	116,3	107,6	107,5	107,5	86,0	53,7	578,6
3a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	19,9	17,7	17,7	17,7	14,1	8,8	96,0
3b	Środki Unii Europejskiej	96,4	89,9	89,8	89,8	71,8	44,9	482,6
4	Wydatki na pozostałe projekty	234,4	730,2	1.230,4	1.476,9	1.658,3	1.823,9	7.154,1
4a	Środki krajowe (potencjał inwestycyjny)	234,4	730,2	1.230,4	1.476,9	1.658,3	1.823,9	7.154,1
WYDATKI NA PROJEKTY ROZWOJOWE (1+2+3+4)		1.558,9	1.672,8	1.783,9	1.913,8	1.996,8	2.036,6	10.962,9

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34. Środki na nowe projekty rozwojowe pozostałych gmin i ich wykorzystanie w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	5.528,2	5.840,1	6.155,6	6.484,0	6.894,9	7.332,7	38.235,4
2	Wydatki bieżące ciągle	4.342,9	4.600,9	4.856,7	5.138,2	5.442,3	5.765,7	30.146,7
3	Zakupy inwestycyjne	49,8	51,0	52,3	53,6	55,0	56,3	318,0
4	Inwestycje kontynuowane	1.061,9	645,7	214,7	23,3	7,6	5,9	1.959,2
5	Potencjał własny (1–2-3-4)	73,6	542,4	1.031,8	1.268,9	1.390,0	1.504,8	5.811,5
6	Saldo zobowiązań	202,6	233,9	251,0	271,6	319,2	350,9	1.629,2
7	Potencjał inwestycyjny (5+6)	276,3	776,3	1.282,8	1.540,5	1.709,2	1.855,7	7.440,7
8	Środki z Unii Europejskiej na nowe projekty	220,8	250,7	286,4	350,0	280,0	175,0	1.563,0
9	Środki na nowe projekty rozwojowe (7+8)	497,0	1.027,0	1.569,2	1.890,5	1.989,2	2.030,7	9.003,7
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	146,3	189,3	231,3	306,2	244,9	153,1	1.271,1
1a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	22,0	28,4	34,7	45,9	36,7	23,0	190,7
1b	Wykorzystanie środków z UE	124,4	160,9	196,6	260,2	208,2	130,1	1.080,4
2	Wydatki na inne programy operacyjne	116,3	107,6	107,5	107,5	86,0	53,7	578,6
2a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	19,9	17,7	17,7	17,7	14,1	8,8	96,0
2b	Wykorzystanie środków z UE	96,4	89,9	89,8	89,8	71,8	44,9	482,6
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	234,4	730,2	1.230,4	1.476,9	1.658,3	1.823,9	7.154,1
3a	Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego	234,4	730,2	1.230,4	1.476,9	1.658,3	1.823,9	7.154,1
4	Wydatki na nowe projekty rozwojowe (1+2+3)	497,0	1.027,0	1.569,2	1.890,5	1.989,2	2.030,7	9.003,7

Źródło: opracowanie własne

Tabela35. Rachunek przepływów pieniężnych w budżetach pozostałych gmin w latach 2010–2015

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Dochody	5.392,3	5.740,7	6.091,9	6.484,0	6.894,9	7.332,7	37.936,5
2	Środki z Unii Europejskiej	356,6	350,1	350,1	350,0	280,0	175,0	1.861,9
3	Zaciągnięte zobowiązania	449,2	583,1	719,1	888,4	1.119,3	1.283,0	5.042,2
Środki do dyspozycji		6.198,2	6.673,9	7.161,1	7.722,5	8.294,2	8.790,7	44.840,6
1	Wydatki bieżące ciągłe	4.342,9	4.600,9	4.856,7	5.138,2	5.442,3	5.765,7	30.146,7
2	Zakupy inwestycyjne	49,8	51,0	52,3	53,6	55,0	56,3	318,0
3	Inwestycje kontynuowane	1.061,9	645,7	214,7	23,3	7,6	5,9	1.959,2
4	Splata zobowiązań	246,6	349,2	468,1	616,9	800,1	932,1	3.413,0
5	Wydatki na projekty w ramach RPO	146,3	189,3	231,3	306,2	244,9	153,1	1.271,1
6	Wydatki na inne programy operacyjne	116,3	107,6	107,5	107,5	86,0	53,7	578,6
7	Wydatki na pozostałe programy rozwojowe	234,4	730,2	1.230,4	1.476,9	1.658,3	1.823,9	7.154,1
Rozdysponowanie środków		6.198,2	6.673,9	7.161,1	7.722,5	8.294,2	8.790,7	44.840,6

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36. Wykorzystanie środków z Unii Europejskiej i potencjału inwestycyjnego przez pozostałe gminy

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
		mln zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Wydatki na inwestycje kontynuowane	135,9	99,4	63,7	0,0	0,0	0,0	298,9
2	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	124,4	160,9	196,6	260,2	208,2	130,1	1.080,4
3	Wydatki na inne programy operacyjne	96,4	89,9	89,8	89,8	71,8	44,9	482,6
Wykorzystanie środków z UE ogółem		356,6	350,1	350,1	350,0	280,0	175,0	1.861,9
1	Wydatki na nowe projekty w ramach RPO	22,0	28,4	34,7	45,9	36,7	23,0	190,7
2	Wydatki na inne programy operacyjne	19,9	17,7	17,7	17,7	14,1	8,8	96,0
3	Wydatki na inne projekty rozwojowe	234,4	730,2	1.230,4	1.476,9	1.658,3	1.823,9	7.154,1
Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego		276,3	776,3	1.282,8	1.540,5	1.709,2	1.855,7	7.440,7

Źródło: opracowanie własne

4.4. Wrażliwość prognozy na zmiany parametrów

Uzupełnieniem przedstawionej powyżej prognozy są warianty dodatkowe, obrazujące wpływ, jaki na ostateczne wyniki obliczeń wywierają przyjęte do obliczeń założenia.

Analizie poddano wpływ na wielkość potencjału inwestycyjnego założeń dotyczących:

- dynamiki wzrostu gospodarczego,
- dynamiki realnych wynagrodzeń,
- elastyczności wydatków rzeczowych względem PKB.

Jako alternatywny wariant założeń dotyczących wzrostu PKB przyjęto scenariusz, w którym dynamika realnego wzrostu PKB jest obniżona o 20%. Średnie roczne tempo wzrostu PKB w latach 2010–2015 jest wtedy o około 0,8 punktu niższe – 2,8% zamiast 3,6% przyjętych w wariantcie podstawowym. Wpływ założeń dotyczących realnych wynagrodzeń badano obliczając wariant prognozy potencjału inwestycyjnego, w którym realne wynagrodzenia rosną w wielkościach realnych o 20% względem założonego scenariusza bazowego. Średnie roczne tempo wzrostu realnych wynagrodzeń w gospodarce w latach 2010–2015 jest wtedy o ok. 0,7 punktu wyższe – 4,2% zamiast 3,5% przyjętych w wariantcie podstawowym. Wpływ założeń o elastyczności wydatków rzeczowych względem PKB zbadano na podstawie wariantu prognozy, w którym elastyczność tę zwiększono z 0,25 do 1.

Jako miarę skutków zmian parametrów prognozy przyjęto zmiany łącznej wartości potencjału inwestycyjnego w latach 2010–2015 w ujęciu kwotowym i procentowym.

Tabela37. Skutki zmian wybranych parametrów prognozy na wielkość środków na rozwój w województwie małopolskim w latach 2010 – 2015

L.p.	Opis wariantu	Zmiana wielkości środków na rozwój	
		mln zł	%%
1	Obniżenie dynamiki wzrostu PKB w latach 2010 – 2015 o 20%	-641,7	-3,8
2	Dynamika realnych wynagrodzeń w gospodarce wyższa o 20%	-28,5	-0,2
3	Elastyczność wydatków rzeczowych względem PKB rośnie z 0,25 do 1	-1.587,9	-9,4

Źródło: obliczenia własne